

Onor. Biblioteca Universității din Cluj
Sibiu

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A tanító munkája

Ha hivatásunk végzése közben gyakran megáll-nánk a láthatatlan bíró előtt és lelkiismeretünk kapuját felnyitva, őszinte vallomást tennénk arról, hogy hogyan teljesítjük a ránk bízott feladatot, igen gyakran találunk követni való hibát feladatunk végzésében, melynek kiküszöbölésével s talán egy-egy elterjedt siker felesillanásával saját munkánkat, sőt a másokét is szebbé, jobbá tehetnénk. Nem haszontalan dolog tehát időnként számadást vetni önmunkánk felett igazságosan bíraskodó lelkiismeretünkkel, mely talán jobb és hasznosabb, mint egy kívülről jövő, talán nem elég objektív, gyakran lesújtó, vagy éppen elnéző bírálat. Ha bármily munka végzésénél magunk felett igazságos és szigorú bírálatot tartunk, munkánk értékét-minőségét olyanra fokozhatjuk, amely megállja a helyét nemcsak a földi mértékek, gyakran ingadozó mérlegén, hanem azon túl egy tisztább és magasabb világ örök-igazságát és abszolút jót mérő isteni mérlegén is.

A tanítónak két irányban kell önmagát a legszigorúbb figyelemmel kísérnie: milyen, mint tanító és milyen, mint ember? Jó tanítót és rossz embert épp úgy nehéz elképzelni, mint rossz tanítót és jó embert. Ha egy kisebb tehetségekkel megáldott tanító, mint ember példaképe lehet embertársainak, semmiképpen sem lehet rossz tanító; de épp úgy nem hihető el, hogy a becsület és erkölcs terén ingadozó jellem — a legkifünőbb képességekkel is — jó tanító lehetne. Ez azért sem lehet, mert a tanítás nem állhat meg egymagában. A tanítás a neveléssel elválaszthatatlanul összefügg s így a tanítólétezés is oly szorosan összefügg a tanítói munkával, mint a gyümölcs a fával, vagy mint az áldott televény föld a rajta ringó buzaklásokkal.

Jól tanítani és helyesen nevelni. Ez a tanító munkájának az értékmérője. A feladat kettős, de egyébe olvadt és el nem választható. Tanítani: ez a szó már magában is tudást jelent, mert hogyan taníthatna az, aki maga sem tud? Tehát előbb tudni kell, csak aztután lehet tanítani. Tanítás által valakinek a tudatába helyezünk olyanvalamit, ami eddig nem volt ott, amit az illető nélkülözött, amire az illetőnek szüksége van. A jó tanításhoz két dolog szükséges: a biztos tudás és az átadás helyessége. Hogyan taníthatna valaki, akinek nincs biztos és helyes tudása, aki maga is eltéved az ismeretek labirintjában kínosan vergődik, vagy éppen egy-egy jól, vagy rosszul megszerkesztett kézikönyvből lesi tudományát?

A tanítónak a legelső dolog, mondhatnám a legegyszerűbb követelmény, hogy ura legyen anyagának. A mai élet nehézségei sok esetben benitítolag és esőkéntölög hatnak a tanító, talán jó elkészült és sokoldalúan berendezett tudatvilágára s megtörténnik a legjobb tanítónak is, hogy emlékezőtehetsége kikapcsol, itt-ott felmondja a szolgálatot. Ennek az elkerülésére való az órákra való gondos előkészület, amely fiatal és idősebb tanítóira nézve egyaránt fontos és elengedhetetlen követelmény. A tanító tehát ura legyen anyagának — ezt megegyezően hangsúlyozom, mert enélkül a tanítás: kongó üresség, az ismeretek száraz leadása, a könyv sorainak lélek nélküli elköngatása. De még az anyag helyes és pontos ismereténél nem állhatunk meg. Még annál sem, hogy a tanító sokkal többet tudjon az előírt anyagnál. Az anyag tudása csak alapja a jó tanításnak, de még sokféle kellék szükséges ahhoz, hogy a tanítás jó tanítás legyen.

Ha a tanító sokat tud, de nem törekszik arra, hogy a tudott dolgokat úgy vigye át a hallgatóság lelkébe, hogy azt a tanítvány egyfelől biztosan és jól elsajátítsa, másfelől örüljön az új ismeretnek — akkor a tanító csak olyan, mint az a gazdag, akinek sok kincse van ugyan, de rajta ül, hogy azt senki meg ne lássa, vagy úgy felszólal, hogy abból sem másoknak, sem magának öröme nem telik. A tudás csak akkor válik igazi közkinccsé, ha másoknak is juttatunk belőle és úgy juttatunk, hogy az átadásban az átadónak és az átvevőnek is öröme legyen.

Gondoljunk csak a tanításainkra? ... Mikor röpült el egy óra oly gyorsan, hogy alig vettük észre? Mikor volt úgy, hogy gyermekeink talán a szünpercek kellemes öröme is feláldozták volna, csak azért, hogy további részüket legyen — a számukra nagyon érdekes — tanításban? Mikor láttuk gyermekeink arcán a tudás boldog öröme ragyogni? Mikor csillant össze a tanító és tanítvány szeme egyformán boldogan? Nem akkor, amidőn egy-egy új ismeretet úgy tudunk átnyújtani, hogy a kis gyakorlatlan gyermeki arvaeszk, szinte játékos közlekedéssel állagya be a többiek mellé s az így boldogan röppentet-

te át szemre, szájra, kezeikre az új ismeret ragyogó megszületését. Minél több arcon láttuk az új ismeret ezen örömteljes kibebénését, annál vidámabban fejeztük be az órát. Az igazi, jó tanításnak mindig ilyen boldog és örömteljes beteljesüléssel kell végződnie.

Azonban a helyes ismeret-nyújtáshoz sok módszertani, neveléstan- és tanítástani ismeret és sok-sok gyakorlat szükséges. De szükséges elsősorban az a szeretet, amely a gyermeket a nagyon fáradságos munkától kímélni akarja. Nem akarja őt kínozni a középkori gépies magolással, hanem arra törekszik, hogy a tudást lehetőleg az órá keretén belül nyújtsa s a gyermek otthoni munkája pusztán a begyakorlás legyen. A begyakorlás sohase a könyvből való szószertint megoldásra szorították, hanem csak a könyvből való átolvasásra, új kapcsolatok teremtésére, az új ismeretkör kibővítésére irányuljon. Így nem

lesz a tanítás üres és lélek nélküli szajkózás, hanem igazi és ontudatos tudás, amely alapul szolgál és megállja a helyét minden időben és minden körülmények között.

Most pedig, amidőn eme rövid értekezés keretében a tanítói hivatásnak csak egy egészen kis részét ölelhettem fel, csak egy-két általános megjegyzést nyújthattam a tanítás munkájáról, nemcsak, hogy ezt a munkát sem meríthettem ki, de ezen rövid keretén belül nem szólhattam a nevelés nagy munkájáról, sem abban a formában és terjedelemben, ahogy róla szólani kellene, mert hiszen olyan az, mely önmaga külön irodalmat felel.

Szeretettel és megértéssel álljunk iskoláink mellé, de azt megkívánjuk, hogy ott olyan tanítók működjenek, akik ennek a magas és hivatásnak a magaslátán állnak, annak minden nevelő és építő-értékét átérzik.

R. GYERKÓ ANNA

A Volgánál elvágták az északi és déli szovjet erők utolsó összekötő vonalát

A kaukázusi bolsevista csapatok utánpótlási lehetősége megszűnt. Az északi szovjet hadigépezet nem kap már kaukázusi kőolajat „Ha Sztalingrád elesik, a Szovjet emberanyagkészlete kimerül” — írja a Daily Herald

A Popolo di Roma című olasz újság berlini külföldi írója a keleti harcok eseményekére vonatkozóan távirati jelentést küldött lapjának és közölte, hogy a német és szövetséges csapatok Sztalingrádtól 15 kilométernyire délre is elértek a Volga folyót s ezáltal elérték a Volga és Don közötti csatától várt eredményt: ötven kilométer hosszúságban tartják a Volga vonalát. Ezzel a Volga megszűnt főérnek lenni az északi és déli szovjet erők között. A Volga-ellenőrzése egyrészt megakadályozza a szovjet hadvezetőséget abban, hogy ember- és anyagutánpótlást küldhessen a Kaukázusban harcoló bolsevista erőknek, másrészt lehetetlenné vált a kaukázusi kőolajnak eljuttatása a Volgán az északi hadigépezet táplálására. A kettős hadisiker jelentősége óriási. Utal az olasz lap arra is, hogy a német és szövetséges erők az egész keleti arcvonalon újabb offenzívát kezdtek.

— Sztalingrád halalos veszélyben van és csak csoda mentheti meg, — írja a Daily Herald című angol lap moszkvai tudósítója. — Az angol lap tudósító a továbbiakban kötelességének tartja a brit közvélemény felvilágosítását ama hiedellel kapcsolatban, hogy a Szovjet emberanyagállománya kimeríthetetlen lenne. Angliában ugyanis rögeszmévé vált hogy bármily területet is vesztenének a bolsevisták, még mindig nagy térség és nagy emberanyag fölött rendelkeznek. A Daily Herald Moszkvában befentes munkatársa rámutat a hiedelem végzetes tévedésére, a Szovjet gyengülésére, majd a tengelyhatalmak erőirtárlékainak ismertetése után kijelenti, hogy „ha Sztalingrád elesik, a Szovjet rendelkezésére álló emberanyagkészlete kimerül”.

Legújabb jelentéseink a keleti harcok eseményekéről az alábbiak:

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezér főhadiszállásnak szombaton délelőtt kiadott legújabb jelentése szerint a keleti harcok terén Novo-rosszjszktól délre a német csapatok elfoglalták az utolsó ellenséges erődítményt. A Fehér-szarkason áttörték az ellenség vonalát és több úteget megsemmisítettek.

Sztalingrádnak tartanak a harcok. A repülők bombázták a városot, továbbá ottl északra repülőtereket és az utánpótlási vonalakat is bombázták.

Rzownél, a Ladoga-tó felől délre és Leningrádnál az ellenség összes támadása megghiúsult és a szovjet a német és horvát repülőktől nagy veszteséget szenvedett.

Lángszórókkal és kézi gránátokkal a bolsevisták ellen

Berlinből jelenti a Rador: A keleti harcok terén folyó hádműveleti ekkel kapcsolatban a következő részleteket hozták nyilvánosságra. A német csapatoknak a Kaukázus hegyvidékén, előrenyomulásuk közben erős ellenállást kell leküzdeniök.

A bolsevisták kétségbeesett erőfeszítést fejtenek ki a tengerpart mentén levő egyetlen ut megvédésére, amely Tuapse és a Fekete-tenger déli kikötői felé ve-

vedett. A német, román, magyar, olasz és spanyol repülőgépek napra a keleti harcok terén 171 bolsevista gépet semmisítették meg. Tizenötöt saját gép nem tért vissza.

Egyiptomban szeptember hónap első tíz napján az angolok 170 páncélost veszítettek.

Angliában német repülőgépek ipari üzemeket bombáztak. Két ellenséges gépet a megszállott nyugati területen fölött lelőttek.

A Csatornában német és angol gyorsnaszádoló összehütköztek és harc közben egy ellenséges hajó elsüllyedt.

Ennek ellenére a német és szövetséges csapatok naponra tért nverek Novorosszjszktól kelet és délkelet felé. Sztalingrád körzetében a német és román csapatok egyre mélyebben nyomulnak be a város védelmi rendszerébe. A szovjet csapatok ellenfőhadiszállásokkal szakadatlanul megkísérik a német nyomás gyengítését. Az ellenfőhadiszállások különösen az északi és déli szárny ellen irányulnak, amelyek színtérén elérték a Volgát. Ezek a kísérletek azonban megghiúsulnak

és súlyos veszteségeket okoznak a bojevistáknak.

A rohamesapatoknak újabb védelmi vonalakat sikerült átörni.

A Sztalingrádért folyó harcok során nem lehet megszerezni a kiható hadműveletet várni naponta, mert a harcok a szó valódi értelmében városirom jellegűek. Minden páncélos erőtést megfelelő tüzérségi előkészítés után lángszórókkal és kézigránátokkal kell elfoglalni. A visszavonuló ellenség minden aknamezőnél vagy támaszpontonál újabb ellenállást tanúsít, amely meglassítja a műszaki és gyalogsági csapatok előrenyomulását és lépésről lépésre kell tért nyerni. Amikor a brit hírszolgálati iroda a tengelyhatalmaknak a déli front felé irányuló önzüléséről beszél és megállapítja, hogy

Az asztracháni vasútvonal bombázása

Berlinből jelenti a Rador: Katonai körökből közlik, hogy a német zuhánóbombázó repülőgépek Sztalingrádtól északra hatáson beavatkoztak a szárazföldi harcokba és súlyos veszteségeket okoztak a bojevistáknak. A német vadászipilóták a

légi harcokban nagyvonalú elleneséges gépet letölttek.

Tíz másik repülőgépet a légvédelmi tüzérség semmisített meg. A német repülőök ezenkívül folytatták támadásaikat az Asztrachán felé vezető vasútvonal ellen.

A vasútvonalat több helyen elpusztították és két hadianyagot szállító vonatot megrongáltak.

Japán mindenkor emberségesen bán a hadifoglyokkal és az internált polgári lakossággal

Tokióból jelenti a Rador: A japán külügyminiszter nyilvánosságra hozta azt a jegyzéket, amelyet Tojo japán külügyminiszter és miniszterelnök a tokiói svájci követ útján juttatott el az Egyesült Államok kormányához. A jegyzékben a japán kormány válaszol az Egyesült Államok jegyzékére, amelyben azzal vádolták Japánt, hogy nem tartja be a hadifoglyokkal való bánásmódról vonatkozó 1929. évi genfi egyezményt. A japán kormány a válaszjegyzékben

Sztalingrád helyzete a legújabb híreket órában válságosra fordult,

világosan beismeri, hogy milyen katasztrófális helyzetbe jutottak a bojevisták. A bekerítő gyűrű a Volga kanyarnál nem gyengül és a német parancsnokságnak nem kell a támadás ütemét meggyorsítania. Ugy látszik, hogy a súlyos ember- és anyagvesztésből kimerült bojevisták bizonyos mértékben gyengítik ellenámadásaikat, hogy erőfeszítéseiket a város védelmére összpontosíthassák.

A Havas-OFI francia hírközlési ügynökség közli, hogy Novorossijsk elesett a szovjet hadvezetés is kénytelen volt már beismerni. A város és kikötő elfoglalását a péntek éjjeli szovjet hadijelentésben közölték.

HORVÁT REPÜLŐ VITEZI TETTE

Berlinből jelenti a Rador: A Novorossijskból menekülni igyekező hajók elleni támadás alkalmával az egyik horvát légiíraj kapitánya a Fekete-tenger keleti partjánál észrevett egy nagy szovjet motorshajót, amely benzinnel megrakodva igyekezett menekülni. A horvát pilóta ezer méter magasságból lecsapott a hajóra és zuhanórepüléssel kétszáz méternyi magasságból megindította a tüzelést. Már az első sor-tüz talált és felgyújtotta a hajót, amely hatalmas robbanás történt. A pilóta megfigyelte, hogy a robbanás kettészakította a hajót, amely pillanatok alatt elsüllyedt.

Önműködő fogtisztító szer

jeggyel rendelkező személyek engedélyének kivételével megsemmisítették. Akik szeptember 10-én uton voltak, október 1-ig használhatják az eddigi állandó vagy egyszeri utazásra jogosító engedélyeket. A rendelkezések szeptember 10-i hatállyal lépnek érvénybe.

Hétfőn temetik

Horthy magyar kormányzó vejét

A repülőszerecsétlenség alkalmával tragikus módon meghalt ifj. Károlyi Gyula gróf, Horthy Miklós magyar kormányzó vejének holttestét, — mint Budapestről jelentik, — megtalálták. Ifj. Károlyi Gyula temetése szeptember 14-én, hétfőn délután megy végbe Nagymágocson. A ráczkevei beszentelés után a holttestet a nagymágocsi kegyel templomba szállították és ott ravatározták fel. — A repülőszerecsétlenség másik halottját, Tasnádi Lászlót, szombaton Mohácson temették el. Tasnádi a város saját halottjának tekintette és díszsírhelyet adományozott számára.

Minden vagyonát a református egyházra hagyta egy Fratelia-ujkissodai asszony

Megható jelenet színhely volt a Fratelia-ujkissodai református imaház. Az istentisztelet éppen befejeződött és a „Zengjen hálaének, minden ajkon zengjen” régi ének alig hallgatott el, amikor a beállott pillanatnyi esendben, mely a hívek kiözönlését megelőzni szokta, özvegy Fodor Józsefné Fencz Mária föllépett és a következő bejelentést tette:

— Megmáshatatlán akaratom, hogy a községben levő 620 négyesögöles telkemet, az azon levő házat és melléképületeket, valamint ingóságaimat a Fratelia-ujkissodai református egyházra hagyom. Teszem ezt Nits István lelkész munkája iránti megbecsülésből, a személye iránti szeretetből, mert látom azt a nagy munkát, amelyet a szegény és kicsiny egyház fölvirágoztatása érdekében folytat.

Fodorné további szavai zokogásba fultak, amely megindultságában vett erőt rajta. Némán nyújtotta át a lelkésznek a szabályszerűen megfogalmazott, aláírt és négy tanu által láttamozott végrendeletet. Nits István lelkész megköszönte özvegy Fodor Józsefnének a nagyértékű hagyatékot és hangsúlyozta, hogy egyházszerecsétléssel ezzel olyan jelét adta, amely méltóvá teszi a ősköz, akik egyházat, templomot és iskolát alapítottak. Ez a nemes példa évszázadokig világít. Hálával fogadja az egyház nevében a hagyományt, amely igazolja, hogy a vallásért és a népért végzett fáradozása a jobbérzésű emberek előtt értelmet, igazoltságot és elismerést nyer, egyben pedig ösztönzés a további munkára és a szeretet folytatólagos szolgálatára. Kifejezte az egész egyházközség ama kívánságát, hogy Isten áldja meg a kegyes adományozót hosszú élettel, szeretettel, békeséggel és egészséggel.

Borbély-Kovács Sándor egyházközségnek a presbitérium nevében fejezte ki köszönetét és rámutatott arra, hogy az értékes hagyaték a sok feladattal rendelkező, de anyagiakban szegény egyház részére a jövő virágzás egyik záloga. A hívek áradozva fogták körül özvegy Fodor Józsefnét, majd elkísérték az imaház közelében levő otthonába, ahol meleg szeretettel ünnepelték. Fodorné mindegyre hangoztatta:

— Ez életem legszebb napja és köszönöm Istennek, hogy megérem engedte és teljesíthetem szívem kívánságát.

ben utal arra, hogy Japán nem ratifikálta az egyezményt, de ettől függetlenül a hadifoglyokkal és a Japánban internált polgári személyekkel a lehető legjobban bánanak. Adadják nekik a Vörök Kereszt által küldött leveleket, élelmiszereket és ruhameleket. Végül tiltakozik Japán az Egyesült Államok magatartása ellen, amikor azzal akarják meggyanúsítani Japánt, hogy nem tartja be a genfi nemzetközi egyezményt.

Ujabb korlátozások a vasúti személyforgalomban

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkarral történő egyetértésben a belügyminiszterium újabb korlátozásokat léptetett életbe a vasúti személyforgalomban. A rendelkezéssel ismét bevezették az utazási engedély kötelezettségét az összes fővonalakra. Kivételt képeznek azok a helyi jellegű vonatok, amelyeknek sem kiindulási, sem érkezési állomása nem Bucuresti.

Mentesülnek az utazási engedély beszerzése alól az E, F és G jelzésű bérletjeggyel rendelkező állami méltóságok, az idegen és román diplomáciai és konzuli személyzet tagjai, a külföldről jövő vagy oda induló láttamozott utlevél felmutató személyek, tényleges katonák CFR utazási könyveske alapján, behívóparancsot, rekvirálási rendeletet, menedlevelet, kécsikos vagy anélküli szabadságoslevegél felmutató katonák, M jelzésű szolgálati bérlettel utazó állami tisztviselők. A és B jelzésű szolgálati jeggyel és szállítási rendelettel szolgálati érdekből utazó vasúti alkalmazottak, a távbeszélő társaság szolgálati érdekből utazó alkalmazottai, a vasúti személyzet, illetve ezek családtagjai beszerzési bizonylat birtokában és végül a megyei prefekturák mellett működő ellátási hivata-

loktól kiállított kukoricavásárlási engedély birtokában levő egyének.

Állandó utazási engedélyeket a jövőben a nagyipari és kereskedelmi cégek, közérdekű intézmények és vállalatok továbbá hivatalos átirat alapján az állami szervek adminisztratív személyzete kaphat. Egyszeri, oda- és visszautazásra jogosító engedélyt állítanak ki a bírói hatóságok elé idézett személyeknek, bejegyzett öccsel rendelkező kereskedőknek és kisiparosoknak, mezőgazdákknak, vállalatoknak és közérdekű intézményeknek, hivatalos átirat alapján az állami szervek adminisztratív személyzetének, tanároknak és tanulóknak az előadások helyére való utazás vagy vizsga letétele végett, betegeknek, akik lakóhelyükön nem kezelhetik magukat (ez esetben a kísérő személy is kap engedélyt) és végül a családban történt halálesetben.

Ugy az állandó, mint az egyszeri utazásra jogosító engedélyeket városokban a rendőrség, járászhely községekben a szolgabírói hivatal, falvakon a csendőrség állítja ki. A szeptember 10. előtti kiállított állandó utazási engedélyeket a vasúti bérlet-

TELEFON 20-10

FORUM, ARAD

TEL-FON 20-10

Ma! Ma!

A le hűsebb három francia filmsztár

RAIMU, MARIE BELL, MICHEL SIMON

p z ar v g j t é k u

AKÓKUSZDIO

2 óra párisi humor! 30 számú ONC-UFA-híradó

Előadások 3. 5. 7. 15. 9:30-kor. 3-kor matiné 30 lei egységes helyárral

Madagaszkár maroknyi védőrsége a végsőkig ellenáll

tulerőben levő brit csapatok elfoglalták Majunga kereskedelmi gőcpontot és kikötővárost

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Pénteken a francia kormány Pétain tábornagy elnökletével minisztertanácsi ülést tartott. Ez alkalommal Brevie gyarmatügyi miniszter részletes jelentést tett az angol Madagaszkár elleni támadásáról. Brevie hang-

sulyozta, hogy a madagaszkári francia csapatok kevesebben vannak ugyan, de utolsó erejükig védekeznek. A minisztertanács a továbbiak során a támadás következményeit vizsgálta meg.

Drámai üzenet a sziget védőiehez

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Brevie kormányzó, gyarmatügyi miniszteri minőségben a következő üzenetet küldte Madagaszkár kormányzóinak:

A Madagaszkárt ért megmagyarázhatatlan és immivel sem indokolható támadás fájdalmas megönbénést keltett Franciaországban, Pétain tábor-

nagy, államfő és a francia kormány megrendült lélekkel hajlik meg a szerencsétlen áldozatok előtt és teljes együttérzést nyilvánítja irántuk. Az egész ország meghatottan szemléli Madagaszkár hűségét és a bátorságát. Madagaszkár példaadása visszaadja a francia népek hitét küldetésében.

Az angol támadás főereje Majunga kikötője ellen irányult

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Mértéktől forrásból származó közlés szerint Majunga kikötője, mely ellen Madagaszkár szigetén az angol támadás főereje irányult, elesett. (Rador).

Majunga az egyik legnagyobb madagaszkári folyó torkolatánál, a sziget északnyugati részén fekszik. Míg a májusban angol kézre került Diego Suarez kikötője inkább hadifontosságu tengerészeti támaszpont volt,

Innen rendszeres hajójáratok indulhatnak a kelet-afrikai Mozambik és Zanzibár kikötői felé. — Európa felé pedig, a háboru kitörése előtt, az Adeni-öböl—Vörös-tenger és Szezi-csatorna útvonalon állandó földközítengeri összeköttetés is volt. Az utóbbi időben Madagaszkár teljesen magára maradt.

A francia anyaországgal való érintkezés rendkívül nagy akadályokba ütközött és ez a körülmény indokolja azt is, hogy a vichy kormány nem küldhetett erősítéseket a sziget védelmére.

Majunga a kereskedelmi hajózás madagaszkári gőzpontjának tekinthető.

Az ingatlan- és fizetési adóra engedélyezett fizetési kedvezmények megszüntetése

A pénzügyminisztérium közli az érdekeltekkel, hogy a fizetésekre, valamint az ingó vagyonokból származó jövedelmekre fizetendő, szeptember 10-ig esedékes adót késedelem nélkül egyenlítsék ki, mert ettől a naptól kezdve minden halasztást, részletfizést és fizetési kedvezményt megszüntettek.

A pénzügyigazgatóságokhoz érkezett másik köröndelet figyelmezteti a forgalmi adó fizetésére kötelezett adózókat, hogy a forgalmi adóról szóló törvény hatodik szakasza értelmében az esedékes összeget minden esetben a következő hónap tizedik napjáig

fizessék ki.

A minisztérium az egész ország területén repülő osztagokat létesített a négszázalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték ellenőrzésére. A minisztérium újólag és hangsúlyozottan felhívja a vásárlóközönseget, hogy minden esetben kérje a rendkívüli nemzetvédelmi illetékbélyeggel ellátott fizetési jegyzék, illetve számla kiállítását. Ennek elhanyagolása a törvényben előírt pénzbírságon kívül az illeték fizetése alól kivont áru elkobzását és a kihágók nevének nyilvánosságra hozatalát is maga után vonja.

Háromszáz vasutállomást megtámadtak huszonnégy vonatot kisiklattak Indiában a zendülők

Churchill beszédének Indiára vonatkozó kijelentéseit elemeli az egyik legnagyobb angol napilap, a Times. A lap szerint

az indiai helyzet zsákutcához hasonlít, mert a megtorló rendszabályok magukban véve csak növelik az indusok ellenállását, a kongresszusi párt megnyirvására irányuló politika pedig akadályokba ütközik. A Times úgy véli, hogy megegyezés a kongresszusi párt és a többi hindu érdekesoportok magatartásától függ, mert a mai helyzetben

nemcsak a kongresszus, de más indus tömörülések is kihangsúlyozottan a szabadságjogok biztosítását tekintik a helyzet tisztázásának alapjával.

Efejezésül a Times utal arra, hogy meg kellene nyerni a jóindulatú indusokat a kormány politikájának, mert az ellenség India kapui előtt áll.

Hatvanöt rendőri állomást elpusztítottak a tüntetők

Az angol alsóházban tegnap fejezték be az indiai helyzet vitáját. Emery zárószavaiban kijelentette, hogy Cripps indiai tárgyalásai után már nyilvánvalóvá vált, hogy a hindu kongresszus, Gandhi befolyására, a közvetlen kihívás politikájához közeledett. Ekkor India kormánya — szerinte — az egyetlen lehetséges akcióra határozta el magát: Nem várta be, hogy őt is közvetlenül támadás érje, hanem előbb tiltott, mint ellenfele.

A továbbiakban a szónok közölte, hogy a zendülők Indiában eddig mintegy

háromszáz vasutállomást támadtak meg és legalább 24 vonatot kisiklattak.

A különösen nagy hadifontosságu Bihar tartományban hatvanöt rendőri állomást szétromboltak. A zendülés — Emery szerint — India harcbevezetésének és annak megakadályozására irányul, hogy Kína tehermentesítését, Burma újrameg szállása révén megvalósíthassák.

B fejezésül a felszólaló hangzottatta, hogy Indiában

az angolokra még komoly nehézségek várnak.

India háboru utáni sorsát illetően kijelentette, hogy London a nagy dominiumokéhoz hasonló bánásmódot szándékozik Indiára vonatkozóan is biztosítani. Gandhiról szólva, a Mahatmát „fő-szabotőrnek” nevezte.

— London kénytelen megvárni, — mondotta, — míg a kongresszusi vezetők más véleményre jutnak. Addig is figyelemmel fordul oly megnyilatkozások felé, melyek alkalmasak lehetnének a brit-hindu helyzet tisztázására.

A RENDŐRÖK A TÖMEGBE LÖTTEK

Amszterdamból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat értesülése szerint Bombayban hivatalos közleményt adtak ki, amely arról számol be, hogy Khandes körzetben összefűzés volt hinduk és brit rendőrök között. Négy hindu meghalt, tizenöt pedig megsebesült. Bengal tartományban a rendőrök a tömegre lőttek. Három tüntető meghalt, tizenöt megsebesült.

Nemcsak nagyobb, de jobb termés is elérhető, ha a vetőmagot

„Ceretan“

SZÁRAZ VAGY NEDVES PÁC

alkalmazásával csávázzuk.

Az illetékes kerület Mezőgazdasági

Kamaraiból kérjen kifejezetten

„Ceretan-Bayer“-t.

A Ceretan a Földművelésügyi

minisztérium engedélyezte.

Az elméleti érettségi bizottságok székhelye

Bucurestiből jelentik: A nemzetművelési minisztérium most hozta nyilvánosságra az őszi érettségi vizsgaidényre a vizsgáztató bizottságok székhelyét. Erdélyben és Bánságban a következő városokban működik érettségi bizottság:

Az első számú bizottság Timișoara-Temesvárott a Diaconovici Loga fiuliceumban működik. Itt vizsgáznak a Timișoara-temesvári tanfelügyelőség körzetébe tartozó valamennyi elméleti fiu- és leányliceum növendékei.

A második számú bizottság Alba Iulia-Gyulafehérvárott a Mihai Viteazul fiuliceumban székel. E bizottság előtt jelennek meg az Alba Iulia-gyulafehérvári állami fiu- és leányliceum, az Alba Iulia-gyulafehérvári Mailă-h-főgimnázium, az Aiud-nagyenyedi állami fiuliceum, az Aiud-nagyenyedi Beihlen-kojlegium, továbbá a bradi, devai, Orastie-szászvárosi és Turda-tordai állami fiu- és a devai és Turda-tordai állami leányliceumok jelöltjei.

A tizenhétcadik, Brașov-Brassóban működő bizottság a Saguna fiuliceumban vizsgáztatja a növendékeket. A Saguna és Mesota fiuliceumok, a campinai fiu- és leányliceum, valamint a Brașov-brassói állami leányliceum mellett itt vizsgáznak a Brașov-brassói római katolikus főgimnázium maturandusai is.

A tizenkilencedik számú bizottság Timișoara-Temesvárott az állami németnyelvű fiuliceumban az ország összes német tanuló fiu- és leányliceumának növendékeit vizsgáztatja.

CSENDÉLET BELFASTBAN. Madridi jelentés szerint Irországban újabb zavargások voltak Belfast városában a péntekre virradó éjszaka a belső utvonalon valóságos kisebb ütközet folyt le. A rendőrség behatolt egy lakóházba, ahol a lakók lövöldöztek a karhatalomra. A rendőrök vízszonozták a tüzelést. Halálos eset, sebesülés nem történt, két férfit letartóztattak.

URANIA sláner-filmstúdió, Arad Telefon 12-32

Előadások 3, 5, 7-0, 9-30, 11-30-kor matiné olcsó helyarakkal

MA! Egy szenzációs kiállítás, kacagtató vigáék. Szébbnél szebb felvételek Németország különböző részeiből.

HANELORE SCHROTH
ERICA von TELMANN
WALTER STEINBECH

Tavaszi szellő

eműimben

HIREK

Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. Piata Brătianu 8. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklámok: Reclama
hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Beifűzőn kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hetiköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhataloknak és köznevelésnek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

„Ezek a marhák”

Roszbabb volt, mintha váratlanul pofonították volna. Egy szőke hajjal (tartozom az igazságnak, hogy nem ipari szőke) övezett meglehetősen csinos arc szájnylásából (rettenetes szó, de mint később kiderül, helytálló a meghatározás) ez a mondát csuszott ki: Várjunk, amíg leszállnak ezek a marhák.

Kedves Ismeretlen! Amennyire a villamosból leszállók és oda felszállók okozta tolongásban észrevehettem, alig haladhata túl a huszadik évet. Hasonló koru barátom, aki a jelenetnél csak mellékszereplő volt, amiért hálsnak kell lennem iránta, de ugyanakkor büntetés is és ezért majdnem olyan elítélésben részesül, mint maga, szóval barátomja nem tiltakozott a fellebbezés megállapítás ellen. Várták, hogy mi „ezek a marhák” leszálljunk és helyet adjunk kettőjüknek és a többieknek, akik — ha a felszállók marhák — nem marhák.

Nem kívánok az erkölcsös szerepében, tetszelegni, mert ezt legfeljebb nőmű és nálam jóval korosabb egyének tehetik, de, nem számolt azzal, hogy ez a kicsiszolt mondat — hajlandó vagyok annak tulajdonítani — milyen ítélet kimondására adhat alkalmat? Kijelentése ugyanis túltett a kívüljáró jasszok által használt úde beszédmódon is.

Eszem ágában sincsen megszegyenyíteni magát, vagy ami még több, jó utra téríteni. Az eshetőség megvan ugyan rá, hogy elolvassa e sorokat, és magari ismer, de ha nem érzi, hogy enyhén szőva helytelenül viselkedett, akkor minden hiábavaló. Ahogyan a régi jó közmondás állítja: Kutyából nem lesz szalonna. Kívánom azonban, hogy ennek az ellenkezője következzen be.

Ugyebár szándékában áll — mint általában minden nőnek — férjhez menni? Azt hiszi, hogy ezzel a modorral sikere lehet? Nagy a granum, hogy nem, vagy pedig rossz pszichológus és nem ismeri a férfiakat. Az ilyen hangnemből társalgó fiatal hölgyek esetleg jók másra, de — nem feleslegnek.

Végeztél még csak annyit, hogy hallatlan szerencséje volt. Ha helyemben véletlenül egy fent leirt erkölcs-, erény- és modorszósz hallotta volna a mindenképpen rossz hangzó kijelentést, megleckéztette volna. Joggal. Hégyje e, „a marhák” a derülésen kívül feltétlenül az illető pártjára álltak volna. És — magának sem ártott volna. (p.)

— **Kedden véget ér a bíróságok nyári szünete.** Bucureștiből jelentik: A bíróságok nyári szünete szeptember 15-én befejeződik. A semmiözék nagytemben kedden déjben ünnepélyes közlemények között nyitják meg az új évet. Ugyanezen alkalommal ünneplik a román semmiözék felállításának nyolcvanadik évfordulóját.

— **Egyházzenei ájtatosság.** A Timișoara-temesvári erzsébetvárosi plébániatemplomban, mint már jelentettük, szeptember 20-án, vasárnap délután 6 órakor egyházzenei ájtatosságot rendeznek az új orgona felszentelésének évfordulója alkalmából és a befolyó adományokat az új orgona javára fordítják. A bevezető beszédet P. Blum János szalvatoriánus-rendi szerzetes mondja, közreműködnek többek közt a gyárvárosi és az erzsébetvárosi egyesített templomi vegyeskar, Nasta Etel operanékesnő és mások.

— **Ötvenszázalékos utazási kedvezmény** Sinaia és Brașov-Brassó között. Bucureștiből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság közli, hogy a București és Brașov-Brassó között közlekedő 31-32. számú autómotorokra Sinaia és Brașov-Brassó állomások közötti viszonylatban ötven százalékos utazási kedvezményt nyújt. A kedvezmény a gyorsvonati pótkjegyre (supplement) is vonatkozik, míg a helyjegy ára hétfelvét.

— **Willkie Jeruzsálemben.** Amszterdamból jelentik: A Német Távirati Iroda: Az angol hírszolgálat közölte, hogy Willkie Wendell, Roosevelt elnök külön megbízottja repülőgépen Jeruzsálembé érkezett.

— **Sikkasztott — letartóztatták.** Dragila Murgurel volt rendőrségi tisztviselőt, aki a Timișoara-temesvári főpostánál teljesített szolgálatot, háromszázezer lei elcsikkasztása miatt letartóztatták és átadták az ügyésznek.

A felhőkarcólók árnyékában a sötét középkor virágai buccjanzanak

Amerika, a világ legtöbb és legkülönösebb rekordjának országa, elég ismeretes már csodabogairól. A korlátlan lehetőségek hazája: a kultura nélküli amerikai civilizáció a korlátlan szabadság támogatásával végnélküli tömegben termelte ki a legkihívatóbb, de mégis legjövődelműbb tüzeti ötleteket. Azok a gyógy módszerek melyeket Európa már csak a néprajzi kutatók munkájából ismer, az Atlanti-óceán másik oldalán még mindig milliókat vonzanak. Nagyon elterjed például az Egyesült Államokban az úgynevezett „zonoterápia”. Műveléséhez nem kell túlságos szakértelem.

Elég a testet sakkáblaszerűen „zónákra” felosztani,

egy nyomás arra a zónára, ahol a betegség fészkel és a páciens — ha szerencséje van — ennek ellenére meg is gyógyul. Egy másik elmélet, mely „poroterápia” néven toborozza híveit, azt tanítja, hogy az orvossgot, melyet az orvostudomány belsőleg alkalmaz kiülsőleg, azaz a beteg testrészt bedörzsölésére kell használni. Ily módon az orvossg a pórusokon keresztül állítólag közvetlenül hat. Azt mindenesetre nehéz elképzelni, hogy például nátha esetén milyen testrészt kell bedörzsölni, ilyen kicsiségeken azonban az elmélet nem akad fenn.

Rendkívül népszerű Amerikában Mac Ferin, a „csodadoktor”. A népszerűség titka itt is az egyszerűség.

A csodadoktor csak egy gyógyszer ismer el, a vizet és minden beteg helyét habozás nélkül tüdőbe küldi.

Elég három óra, hirdeti a tudós és a víz kezd a belső szervekbe behatolni. Hat óra alatt a legtehezebb májat is „tisztára mossa”, kilenc óra alatt pedig az epekövek is „feloldódnak”.

Mister Dowe, aki Utahban ütötte fel főhadiszállását, az úgynevezett „doweizmusnak” szentelte jól csengő nevét. Dowe ur nyomtatékosan inti követőit mindenféle oltástól és kizárólag csak kézzel tartott „gyógyít”. A mai orvostudomány nem ért ugyan egyet ezzel a módszerrel, Dowe urat azonban mindez annál kevésbé ingathatja meg meggyőződésében, mert tanításait közvetlenül Izaiás próféta sugalmazásaiból meríti.

Nem sokkal igényesebb és nem kevéssel jövődelműbb ezeknél a módszereknél a „aeroterápia” sem, mely minden betegséget levegővel akar kurálni.

Természetesen nem közönséges levegővel, hanem forró levegővel. Egyes makacs esetekben már az is előfordult, hogy

az ügybuzgó doktor áldozatait tüzes kemencebe zárta!

Eppen ilyen buján tenyésznek a „szépségápolás” terén üzött visszaélések is. A „szépségdoktor” egyetlen amerikai városból sem hiányzik. A különböző dörzsölési módszereken kívül különösen a szeszcsió örvend nagy népszerűségnek. Elég csak minden nap néhányszor mély elmerüléssel elmondani: „Füleim kisebbek lesznek” — és ime, belátható időn belül már az eredmény is jelentkezik. Ha ez az elmélet már a szépségápolás terén is ilyen szép eredményeket mutathat fel, természetesen a gyógyításban sem lehet hatástalan. Mister Rawson nem is késett levonni a végső következtetést és egyszerűen azt ajánlja, hogy a betegek tagadják le betegségüket. Még tovább megy egy arizonai „doktor”, aki felfedezte, hogy

a halál sem természetes szükségesség.

Nézete szerint az emberek kizárólag azért halnak meg, mert már gyermekkoruktól kezdve elhitették velük, hogy meg kell halniuk. Az orvosnak tehát az a feladata, hogy betegeiből kiverje a halál elkerülhetlenségének gondolatát és ha ezt elérte, máris örök élettel ajándékozta meg őket. Az örök életért természetesen semmi pénzt sem sajnálnak a főként a női nemet képviselő páciensek és ma már minden amerikai államban működik egy „halhatatlansági liga”.

Jóval szerényebb ugyan ígéreteiben, de azért még mindig elég követőre talál az a doktor is, aki csak a földi élet meghosszabbításáért vállal kezeséget.

A korai halál szerinte csupán a helytelen táplálkozás mód következménye.

Sajnos az emberek túlságosan sokat esznek egyszerűen, pedig sokkal jobb lenne, ha ugyan két óránként, de mindig csak valami csekélységet vennének magukhoz. Ez az elmélet nem kisebb tekintélyre, mint magára a Szentírásra hivatkozik: Matuzsálem hosszú életének titka, hogy ezt a kétórás táplálkozási rendszert folytatta. De hogyan olvasta ki a doktor ezt a titkot a Bibliából? — Nos, hát éppen ez a doktor titka és ezért a titokért kell a pácienseknek jó dollárral adózniuk.

Ez Amerika, az „Uj Világ”, ahol a felhőkarcólók árnyékában a sötét középkor virága buccjanzanak. (MN)

— **Nagykeletázsiai minisztérium létesült Tokióban.** Tokióból jelentik, hogy a japán minisztertanács elfogadta az ujonnan létesítendő nagykeletázsiai minisztérium tervezetét és a külügyminisztérium új házkörének megállapítását. Az új minisztériumnak négy osztálya van: általános, kelet-mandzsu, kínai és délvidéki osztály. Megszüntették a keletázsiai, amerikai, déjcsendes-óceáni és eurázsiai hivatalokat.

— **Bujdosott büntetése kitöltése elől.** Az aradi rendőrség elfogta Burger Jenő bejelentett lakás nélküli aradi cipézt, akit az aradi járásbírósnak nemrégén 13 hónapi fogszbüntetésre ítélt, de a büntetés kitöltése elől mindezeideig sikerült elrejtőznie. A rendőrség most átadta az ügyésznek.

— **Matuzsálemi nász.** Allenstein keletporoszországi város anyakönyvi hivatalában házasságot kötött egy jegyespár, amely együttesen százötven éves. A hetvenhét éves vőlegény hetvenkét éves menyasszonyt vett feleségül. A „fiatal férj”, aki addig agglegény volt, sok boldogságot remél házasságától.

— **Közokirathamisítók.** Lő hájri Iosif Mihai, aki jelenleg a Vacarești fogház foglya, a Humedoa-ra-hunyadmegyei Jibót-Alkenyér községben a községháza-ról elulajdonított több születési anyakönyvi kivonat elkészítéséhez szükséges nyomtatványt és azokat Baliff Jeana nevé asszony segítségével értékesítette. Egy ilyen vásárolt nyomtatvány segítségével Marcovici Dóra artistanő Cernesanu Dóra névre u levelet is Papot és Bulgáriába utazott. Mindhárom ellen hamisítás és hamisított irak használata miatt eljárás indult.

Uj rövidáru és kézimunka-üzlet

„ANGORA”

ELVIRA ISPRAVIC,

Arad, Regele Ferdinand-kört 3. (Apponyi-cipőüzlet mellett)

— **Aradi katolikus gimnázisták az Aiud-nagyenyedi tanítóképzőben.** Az aradi római katolikus egyházközség ebben az iskolai évben az aradi római katolikus főgimnázium újabb négy növendékét küldte el Aiud-Nagyenyedre, a magyar tanítóképzőbe. Az aradi római katolikus egyházközség által anyagilag támogatott aradi tanítóképzősök száma ezzel tízenegyre emelkedett.

Verdi halhatatlan operája a
RIGOLETTO
felejthetetlen élmény lesz mindenkinek

— **Zágrábot bombázták.** Zágrábi jelentés szerint a horvát főváros fölött ellenséges bombázó repülőgépek jelentek meg és gyújtó meg romboló bombákat dobtak a városra. Erre való tekintettel a hatóságok most a legszigorúbb elszigetelési rendelteték el és megtiltották, hogy este tízeneg és hajnali öt óra között bárki az utcán tartózkodjék.

Verdi halhatatlan operája a
RIGOLETTO
felejthetetlen élmény lesz mindenkinek

— **Franciaország és a zsidókérdés.** Vichyből jelentik a Német Távirati Iroda: Pierre Laval francia minisztereinek a pénteki sajtótájékoztatóján a zsidókérdésről nyilatkozott és kijelentette, hogy semmiféle tiltakozás nem akadályozhatja meg Franciaországot abban, hogy megszabaduljon a nemkívánatos elemektől. Laval egyebek között rámutatott a zsidók kultúrára befolyására a fekete tőzsdén, valamint részvételekre a kommunista és degaulista nyírvésben.

— **Timiș-Torontal-Temes-Torontal** megye új prefektusának beiktatása. Deiceanu Constantin tábornokot, Timiș-Torontal-Temes-Torontal megye új prefektusát beiktatták állásába. Az ünnepélyes beiktatás Nicolae Eftimie kerületi közigazgatási felügyelő és Hodoșaba Gh. vezérfelügyelő jelenlétében ment végbe. Az elhangzott beszédek során Nicolae Eftimie felügyelő kérte az új prefektust, hogy folytassa a megvalósítás alatt álló működési programot. A beiktatási ünnepség után Deiceanu Constantin tábornok megyei prefektus értekezéskébe lépett a megyei prefektúra szolgálati főnökeivel, majd egy gazdasági tanácskozáson elnökölt.

— **Állampolgársági igazoló eljárás határidejének meghosszabbítása.** Timișoara-Temesvár város vezetősége közli, hogy az elcsatolt területekről származó egyének számára az állampolgárságot igazoló eljárás határidejét a minisztérium szeptember 23-ig meghosszabbította. Az illető nagykorú személyek eddig az időpontig kötelesek a városházán nyilatkozatot benyújtani.

— **Megszűnik az autóbuszforgalom London és környéke között.** Genéből jelenti a Rador: Londoni hírek szerint a gumi, benzín és olajfogyasztás korlátozása következtében szeptember hatán kezdődően megszűnik az autóbuszforgalom London és környéke között. A háború alatt csak huszonnyolc vonalon közlekedik majd társasgépkocsi.

Tánc, torna, akrobatika, step
kurzusok nyílnak szept. hó 15-én

VAS BORISKA

tánciskolájában
ARAD, Bul. va d Regel Ferdinand 6 szám

— **Adományok.** A Jábor-család számára lapunk újan Fagaras-Fogarasról Szent Anrei nevében 1000 lejt adományoztak. — A Clopodiá-klopódiái szegény család számára R. P. lapunk kiadónvatalában 500 lejt adományozott. — A Fratelia-ujkissodai gyermekotthon számára W. G. lapunk kiadónvatalában Szent Anrei nevében 100 lejt adományozott.

— **Megdézsmálga a dohányelosztó hivatali szállítványai.** A Caiat környéki trafikokosok közölték a dohányelosztó hivattal, hogy az általuk kapott dohányesomagokból hiányzik a cigarettapapír. A jelentés alapján megmozdított Florea Dumitru kocsiist, aki a dohányt a környékre szállítja s nála harminc csomag cigarettapapírt és több doboz gyufát találtak. A sikkasztó kocsiist átadták a rendőrségnek.

— **Magyar Népmesék** címmel, Vita Zsigmond és Szentmiklóssy Ferenc szerkesztésében, Vass Albert gyönyörű illusztrációival mesegyűjtemény jelent meg az Aiud-nagynyedi Bethlen-Kollégium nyomdájának izléses kiállításában. A mesegyűjtemény, mely úgy felhőtlen, mint az ifjúság számára élvezetes olvasmányt jelent, a Bethlen-szövetkezet hozza forgalomba.

— **Két nő rejtélyes meggyilkolása.** A bánági Johannisfeld-Jánosföld határában, mint jelentették, egy kútban két nő holttestére bukkantak. A halottak kezei hátra voltak kötve és a kezeikre téglákra erősítették. Nyilvánvaló volt, hogy a két nő gyilkosság áldozata lett. Stanimir Paul Timișoara-Temesvári ügyész megjelent a helyszínen és a megjelölt vizsgálót máris eredményre járt. Megállapítást nyert, hogy a két nő valójában gyilkosságnak esett áldozatul. A nyomozó hatóságoknak sikerült megállapítaniuk, hogy a meggyilkoltak Csibi Erzsébet 30 éves dírtői illetőségű és János Rozália marosvásárhelyi illetőségű nőkkel azonosak. Ezek Timișoara-Temesvárott álltak szolgálatban. Az előbbi Helfrich Lajosnál, az utóbbi König Leonál. A két nő Magyarországra igyekezett és a jugoszláv határon akár első sorban átjutni. Bukoszáv Péter, Foenifényi Lajos Erzsébet nevű leányával együtt vállalkozott arra, hogy átvezetik őket Jugoszláviába. Utközben törjént annál a kútnál, amelyben a két holttestet megtalálták, hogy a nőket megármadták és kirabolták. Bukoszáv féltésére, Berta György is bele van keverve a dologba. A tettesek a rablás után a két nőt megkötözték és a kúba vetették. A csendőrség leártoztatta a gyilkosokat és több más személyt is őrizetbe vett, akiket bűnrészességgel gyanúsítanak és akiknek kihallgatása még folyamatban van.

Fordításokat

irodalmi és szakmüveket, okmányokat levelezést, román, magyar és német nyelven, valamint bármilyen irodalmi munkát vállalom levelezőlap érdeklődésre válaszolok. Timișoara-Temesvár III., Rusu Sirianu-utca 2 szám, Weil.

A Darul Ostasului iavára

Nagyszabású ruházkodási kiállítás a Tiszti Kaszinó termeiben

Művészi műsor, tánc, tombola és büffé szórakoztatja a közönséget

Ma, vasárnap es e kilenc órákor a Timișoara-Temesvári Darul Ostasului Egyesület a Tiszti Kaszinó termeiben ruházkodási kiállítást rendez azzal a céllal, hogy belépti jegyek eladásával növelje a katonák segélyalapját. A kiállításon művészi műsor keretében divatbemutató is lesz, amely az esemény fénypontjának ígérkezik. Dinescu Ioan a Nemzeti Színház rendezője és Popescu N. színész eredeti és humoros párbeszéddel tarkított színpadi jelenetet adnak elő. A közönség szórakoztatására ezenkívül a rendezők tombolát rendeznek és szerezésekerék színter a látogatók rendelkezésére áll, míg a nagyteremben tánc is lesz. A nagyszerű szórakoztató műsoron kívül gazdag büffé járul hozzá majd a kiállítás sikeréhez. A büffé egész éjszaka nyitva lesz. A kiállításon a Marcu-féle „Gicoonda” cég női táskákat, a Marzea cég cipőket, a Primavara cég ruhákat, a Stumper cég szőrméket és a Wagner cég kalapokat mutat be. A jegyek eddigi elhelyezése alapján megállapítható, hogy a kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A beléptijegy ára személyenként száz lei. Minden jó román kötelessége a román akciokat támogatni.

— **Megszegték az elsőfokú rendeletet.** — hadbíróóság elé kerülnek. A bucuřesti rendőrfelügyelő közölte, hogy a rendőrségi közegek a legutóbbi ellenőrzés alkalmával megállapították, hogy 140 egyén nem tartotta be a lakások elsőfokú előírásait, míg huszonöt személy a gépkocsilámpák elsőfokú előírásaira vonatkozó rendelkezések ellen követelt ki hárgást. A százhatvanöt személyt hadbíróóság elé állítják.

— **Bucuřesti elsőfokú bírósága este hét óráig reggel hat óráig tart.** Bucuřestiből jelenti a Rador: A főváros katonai parancsnoksága közli, hogy tegnapról kezdve a fővárost este hét óráról kezdve sötétítik el. Az elsőfokú bíróságot reggel hat óráig tart.

— **Kenyérárú aradi kereskedők figyelmébe.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal közli a kenyérárú kereskedőkkel, hogy az eladásokat a vásárlókönnyveskék levágott szelvényeivel igazolniok kell és közli továbbá, hogy ezeknek a kereskedőknek a burgonyanapokon elegendő mennyiségű burgonyával kell rendelkezniük, hogy fogyasztóik igényét kielégíthessék. Amennyiben a kereskedők a fentieket nem tartják be, elvesztik közzétüket és bíróság elé kerülnek.

Takarékoskodjunk a kenyérral!

— **Elutalajdonította a rábizott pénzt.** Musca Traian Timișoara-Temesvári tisztviselő átadta a bűnügyi hatóságoknak, mert a vállalata által reábizott 103.025 lejt elutalajdonította.

— **Ételolajkiosztás Aradon.** Az aradi városi ellátásügyi hivatal közlése szerint a 119-221 körzetek vásárlói személyenként egynegyed liter ételolajat vehetnek át a Zorlie szövetkezet üzletében. Az olaj kiszolgáltatásakor a kereskedő a bevásárlási könyvecské következő olajszelvényét vágja le.

— **Református hitudományi hallgatók figyelmébe!** A Bethlen G. Református Theológia Akadémián a beiratkozások szeptember 22-24. napjain lesznek; 22-23. napjain az elmaradt kollokviumok vétenek be, 24-én mőnősítő vizsga tartatik. 25-26. napokon lelkiigyakorlatok (bibliaórák, áhítatok és ifj. konferenciák), míg a tanév ünnepélyes megnyitása szept. 27-én, vasárnap délelőtt 10 órákor lesz. Ez alkalommal fogadalmat tessznek az intézet új növendékei valamint azok, akik ezt a múlt évben nem tették le. Az előadások szept. 28-án kezdődnek. Felhívjuk hallgatóinkat, hogy idejében jelentkezzenek illetve jelenjenek meg, annyival inkább, mert a katonai felmentésért szeptember 25. előtt kell folyamodni. Írásbeli jelentkezés, a felsorolt okmányok beküldése után látos mőfőbb! Részletek információ levélben kérhető. Igazgatóság.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, szeptember 13-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Földes (Eminescu utca) és Wotisch (vált Bernáth, az állomással szemben).

Hétfőn, szeptember 14-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Angel (Miron Cristea-tér) és Omescu (Reg. Maria-ut és Alexandri utca sarak).

Vasárnap, szeptember 13-án Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Lupea (10 Mai utca). Gyárváros: dr. Sandovici-Czegka (Dacilor-ut), Erzsébetváros: Roxin (Axente Sever-tér), Józsefváros: Diana (Bratianu-utca), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panaioth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Hétfőn, szeptember 14-én Timișoara-Temesvárott a következő gyógyszerárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Belváros: Ionescu-Heyer (Unirii-tér), Gyárváros: Kigyó (Traian-tér), Erzsébetváros: Bianu (Miron Costin utca sarak), Józsefváros: Neurohr (Preyer utca sarak), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panaioth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Imperio Argentina

a legszebb és legbájosabb énekező

— **Orvosi hír.** Dr. Brück Pál orv. fül-, gégeorvos (medic ev-ue) ismét rendel. Timișoara-Temesvár, I. Regeje Ferdinand-körút 4. szám, délelőtt 9-10, délután 3-5 óra között. Telefon 36-88.

— **Lejőtték a bíróság elnökét és utána kiszabadították a vádlottat.** Párisból jelenti a Német Távirg iroda: A megszállott francia területen, a nanjési bíróság egyik tárgyalótermében izgalmas esemény játszódott le. Egy ismert terroris a elleni bűnper tárgyalása közben hirtelen három állig felfegyverzett egyén rohant a tárgyalóterembe és megölték a tárgyalási elnököt, ezenkívül revolverlövésekkel még másik két személyt megsebesítettek. Az általános riadalomban sikerült az ismeretlen egyéneknek a vádlottat kiszabadítani és megszöktetni.

Az év egyetlen spanyol románikus, szerelmes, énekes, zenés és táncos filmjében, a

MORENA CLARA-ban

— **Nagyszabású aranysempészés nyomára jött a francia rendőrség.** Párisból jelenti a Rador: A Paris Soir étasújése szerint Bodeauxban a rendőrség nagyszabású aranysempészést és pénzhamisítást leplezett le. Ké külföldi segítségével egy ügynök 392 aranyat vásárolt egy kereskedő számára. Az aranypénzek közül csak 176 volt valódi, míg a többi hamisítvány volt. A két külföldit és az ügynököt leártoztatták.

Rövidesen jön a

FORUM

filmsz n ázban

Mozi

Vasárnap és hétfőn Aradon a mozik műsora a következő: Aro: A hindu siremlék (német film), Corso: Az első szerelem (olasz film), Forum: A kókuszdíó (francia film), Uránia: Tavasz szellő (német film).

Vasárnap és hétfőn Timișoara-Temesvárott a mozik műsora a következő: Capiol: Bécsi vér, Thalia: Egy lépes a haláltól, Corso: A kard királya, Fratelia mozi: Friedrich Schiller élete, Roxy mozi (csak vasárnap): Bikaviadal.

S Z E L L E M I

A SÁRARANYTÓL
A NAGY FEJEDELEMIG

Ady sorstársa volt abban is, hogy róla többnyire csak szélsőséges ítéleteket hallhattunk. Művei nyomán csak úgy viharzott a bíráló, támadó vagy pártfogó irodalmi, társadalmi-esztétikai vita. Sokan úgy voltak Móríc Zsigmonddal is, mint Adyval. Első novelláiból, rövidke regényéből alkottak lépet művére, — mint egykor Ady első lírai verseiről — s a maguk háboru előtti Móríc Zsigmonddal látták benne még a harmincas években is. A világháboru után kibontakozott író elfogulatlan átértékelése még akkor is, hiszen ment egyes körökben, amikor néhány esztendővel ezelőtt Fėja Géza megírta Móríc Zsigmond „belső történetét.”

A mi olvasóközönségünk, — távol az irodalmi és sztáztól, — szerette Móríc Zsigmond írásait s most, őszinte könnyet ejtett, amikor megtudta, hogy kezéből kihullott a toll. Munkái egyik legnagyobb értékét abban látta, hogy igazmondó akart lenni s hadat üzent a Jókai-szérumnak: a regényes látásnak, Móríc önismeretre nevelt, segített. Mély lélektudata, jószándéka feleltette túlzásait, melyekről tudtuk, hogy a megrendítés művészi

Legjellegzetesebb művei vallanak az íróról, aki sohasem tudott úgy írni, hogy ne önmagát adta volna. Amíg igaznak tartott, mindig ki is mondotta. Tanu, — egy korszak és nemzedék tanuja, — aki túlfutott erővel érez át minden problémát, szenvedélyt, sorost. Mesészővése szinte szétröppen a lépten-nyomon torló új és új mondánivaló feszítő körökben. Stílusa öserejű tehetség merev korlátait; míg Jókai Mór majdnem legtöbb regényénél az építő regényszerkesztés a képzelet sokszínű, mozgó panorámája lendíti kitérők felé, Móríc Zsigmondnál a mondánivaló súlyossága, — az író teljes egygyógyulása azokkal, akiket beszélt, — szorítja gyakran háttérbe magát a mesét, az események folyamatos bogozgatását. Regényeiben minden mozzanat fontos, minden mondatnak súlya van. Munkatérük nem széles; ezzel szemben mindig mély harázdát szánt, súlyosan tömör, balladaszerű novelláiban ép úgy, mint a parasztlét és úri osztály rajzában vagy történelmi regényeiben.

Lángot virágozó jellemekek...

Móríc Zsigmond a magyar parasztlét és a vidéki élet leleplezésébe menő rajzaival vontá magára a figyelmet. Paraszregényei bombaként hatottak az időjárási életre. Bár Jókai romantikus Parasztjána Mikszáth népszemléletű Gárdonyi és kortársain keresztüli (Péteri István, Tolnai Lajos, Tömörkény István) meg volt a szerves fejlődés a valóságos, huszód-évtől való ábrázolásokig, Móríc „Sárrany” a volt a magyar falu első igazi regénye. Alakjai forró lelket hordoznak magukban, jellemük lángot virágoztat minden pillanatban. Nem ismerik a megállást. Ha egyik céljukat elérik, új cél után robbanják akaratuk. Turi Dani — a „Sárrany” főhőse — igazi vérbő parasztfigura, fajtájának lángzó szája. Aranyérték és lelkesítő. Sárrany. Története: a jövevény, földes asszonyéhes, erőfői duzzadó parasztember viaskodása a szorssal, aki a földért férfias szépségét is latba veti, a szerelemre lobbant grófnőtől megszerzi a földbérletet, de éppen

amikor a célhoz ér, elbukik.

Megöli a grófnő udvarlóját, börtönbe kerül. A regényben a gróf nyolcadfélezer és a falubeli kisbirtokos gazdák összesen hatszáz holdja az események és szenvedélyek rugója. „Nyaratszaka folyik a kemény, tülekedő munka a földdel, amely már nem a termőföld megművelésének látszik, hanem a nagy közönyös, kiélt föld háttán egy árva, maroknyi elkeseredett népség harcának a mindennapi kenyérért.” Kis-karján minden a földért történik. A földért él, szeret, szenved, gyilkol az ember, mert minden holdnyi földet több buzát, pénzt, emberibb megélhetést jelent.

Az író látja a föld népének szörnyű elesettségét, együtt gyötörökük hőseivel, javítani szeretne a helyzetet; regényének olvasásakor azonban ép oly hiányérzet vesz erőt rajtunk, mint

„Az Isten háta mögött”

szegélyességnek rohanó tanítóhoz látván, aki kiesik az első emeleti ablakból és lehuppan a földre. A földön találjuk magunkat. — az író is rádöbben erre, — de... hol a megoldás?...

Móríc földi regényei sorában érdekes határjelző a „Fáklya.” Ebben már az alföldi határszéli lelki képét is igyekszik éreztetni. Egy jövevény, ifjú és buzgó kárpátországi, felkész azzal a céllal indul neki pályájának, hogy hívei — az önző és kapzsi parasztlét — világoskodó fáklyája legyen. Ezek azonban hamarosan értésére adják, hogy

ők fizetik, tehát értük van

és ne is ferdőzök megreformálásukon. A küzdelemben a lelkes vereséget szenved. Nem éri el célját; népe emelését. A kitérő tűzvészben elpusztul, miután utolsó kísérlete, a helyi nagyságok jóindulatának megnyitása célkitűzéséhez, — szintén eredménytelen volt. Ebben a regényben is észrevehető az író látásá-

nak túlzása. Aránytalannak sokat mutat az ember állati részéről. Akik azonban azt mondták, hogy borulatlanság is túlzott, nem ismerték az a környezetet, melyet Móríc Zsigmond döbbenetes erővel megelevenített.

Ezekben a regényekben a szerző a beteg ségig fajuló földéhségét, a kapzsiságot, a lélek földhöztapadását érezteti. Már a háboru alatt jelennek meg azonban írásaiban a vágy az újjáalakulás, a megjavulás után. Ennek érdekében az író, sokszor ostromi változók kezében; ösztönös veszélyérzetével támad neki a sok visszasszártnak, ami a falu népét végzetes lejtőre sodorhatja. Már nem borulató tanu csak, aki művészi megszállottságában végsően hű képeket vejt olvasói elé, hanem övendőre, his gondolkodó, tudatos nemzetformáló. Két kötetnyi háborus novellája („Vérben, vashab” és „Szerény ember”) ámenet bíráló, sőt támadó írásai felé melyek még jobban megbolgyalják kritikusai és olvasói táborát, mint eddigi pesszimista alapszínezetű művei.

„Légy jó mindhalálig”

című regényében keserű humorral bírálja azt a világot, melyben született, nevelődött. A debreceni

A ver és az érdek

hajtja őket. Még az érettségi eredményénél is jobban izgatja legfőbbjeit maga a mód, ahogy a „készsikeri” biztosítvány akaratja: a vizsgatételek megkaparintása. Mint valami ézengésben és földinduláson, egyedül áll az olvasó lelkehez oly közel fejközű Nyilas Mihály, a mindig jó és mindig almodozó igazgató unokaöccse. Nyilas Misi alakja kiemelkedik a szűke kisváros és a nyüzsgő diákhangyaboly képéből. Gondolközi próbál. Egyebetmi a tényeket, eseményeket. Olvas, buvárokodik, keresi az okokat és összefüggéseket. Több akar lenni társainál, küzd a tömeg országszerte ellen. Viaskodik önmagával s a magasabbrendű emberiségre jövevényekkel együtt vívódik író és olvasó is. Gondoljunk csak azokra a jelenetekre, amikor szakít a személen kis zsidó fruskával vagy amikor az érettségi tételek megkaparintásánál az ő hozzájárulásáról is szó van. „Forr a bor” — forr a fiatal lélek s Móríc minden sorában az az aggodalom csendül ki, hogy ennek a bornak minden n e s e p j é s é r t k á r, mert tisztá hordóban, erős foglalatban, a szellem derűjében minden cséppje aranyat jelenthet.

A milléniumi iskola-endszer korszerűtlenségéről s a szákrucába jutott fiatalságról mondott ítélete visszahazzik, politikai vonatkozásban, az „Életem regényében”, valamint számos eszidőttében megjelent elbeszéléseiben. Közben az író a változó idők sodrában új témakört talál, tudatosan

új élményeket keres.

Történelmi regényei jelzik írói érdeklődésének kitérülését. Kedvenc alföldi témaköre már nem elégti ki, átfogóbb életformákra veti tekintetét, térben is,

kollektív diáktévek rajzában mestereien vezet át bennünket egy gyermek lelki válságán. Ez a gyermek: maga az író, akinek minden szava vad egy korszak, egy nemzedék ellen, mely siralmas állapotban engedte ki karja közül az ifjúságot. A nagyközönség, sőt az érdekel, a debreceni világ is igazat adott az írónak, csak a középiskolai tanárok közönsége emelt szót — a tanárok védelmében. A vitára Ady Lajos cikke tett pontot a Nyugatban. A regény azonban,

mint az eldobott kő

egyre szélesebb hullámgyűrűket vert és töredékben megjelenő folytatása („Kamaszok”), majd a sokkal merészebb „Forr a bor” című új Móríc-regény (a „Légy jó mindhalálig” igazi folytatása) már széles körökben talált ellentmondásra. A „Forr a bor”-ban a századvégi ifjúság életének túlzott, általánosító, de nem légből kapott helyzetképét kapjuk. Az író egy esztendő történetét keresztüli vejtí elénk a nyolcadik osztályt, — földbirtokosok, zsellérek, zsidó kereskedők gyűjteménye — az október hatodik ünnepélytől és bonyodalmaktól kezdve az érettségi tételek ellopásáig és az érettségi követő dárdós napokig. Ennek a nemzedéknek fogatékos neveléséből, jellembeli elégtelenségéből eredeztetni az író a későbbi apák, (intellektuelek, közhívatlanok stb.) megtorpanását és bukását a sors utasításában. A regény tartalma? Ezt a regényt mindenki el kell olvasna, aki még nem ismeri. Rossz példái,

megdőbentő sötétlátása

mellett is iránytmutató, hasznos élmény. Iskola bürokrácia, fádát tanárok, gondolatlan diáklakások, Parancsszóra tenyészített diplomás ifjúság: ez Móríc számára csak kelet és alkalom az ifjúság belső vívódásának érzékelésére. A diákok ketrecnek tekintik az iskolát ahol szinleg engedelmeskednek, de szívószálként a rendszert, nemkülönben a görög ábrázolókat, a logaritmust és vegytani képleteket. Idegen számokra a hasznosnak hárított anyag, mert idegen nekik maga az előadó és nevelő: a tanár is. Szülői és tanári tekintélyuralom tartja őket az iskolapadokban, ahonnan alig váják a szabadságot. Szeretem, mulatozás mámor izgatja őket; kiskiklatott érdeklődés körülből hiányzik az a tudat, hogy társadalmi kötelességeik is vannak s lesznek. Dramai erővel peregenek előtünk az események és Mécs Laszljó szava: „Járnak eszükbe: Ezekért a fiukért valaki felelős! A diáksorban is kiverődnek az osztályellenít jegyei: a szegényorsu Perecesnek, Suhajdának, Gyurkónak vagy Torony Ábrásnak egészen más az élete, gondolkodásmódja, mint a Péterkyé vagy Langschejnke. Egymás között is szakadékokra döbbsenek. Kiss Pali, Biau, Gendos Márk és társai fiatalon — semmivel sem törődnek. Nem tudnak lelkesedni magasabb eszmei vagy elvi szempontokért.

vallatja a történelmet.

Érzi, tudja, hogy a Sárrany Turi Danijában csak az egykori életforma mai kinos vetületeit rajzolta meg: Turi Dani „ősképét” — igazolóját — a nyers erő és hatalomvágy megszállottját kell megtalálnia s annak alakját érce mintáznia. Így jutott el Báthory Gáborhoz, a nomád erőkötől és ösztönöktől duzzadó, hatalomvágyó urhoz, az Alföld szélére, Ecsedből származott keleti fejedelemhez. S eljutott Báthory Gábor és Bethlen Gábor mellett a regény harmadik főhőscéhez: a százaruk tőmeghez. A Tündérkert igazi főszereplője nem egy személy — bár Báthory Gábor száguldó szelleme vörös vonalként húzódik végig rajta, — hanem egy egész közösség. Igy lett az író hiányos, sokszor szemére vetetten egyoldalú szemléletéből megtisztult, átfogó szellemi magatartás, mely kitűnő ösztönrel és tudatos gondolat tárja fel a rejtett őserőt.

A Tündérkert megjelenése után eltelt közel évtizednyi idő — bár Móríc írói munkássága szerkesz-

ÉLETTÜNK

ői, fokozott közirói és szervezői tevékenységgel is kibővült, — még több elmélyülést és lelki átforgalmat hozott: ekkor írta élete főművének tekinthető történelmi regényét, a trilógia második kötetét, „A nagy fejedelem.” Ebben kiszélesedik a történet s nagyobb életterület ágaz be. Tartalma: Bethlen Gábornak, az új fejedelemlnek első uralkodási esztendeje.

„A nagy fejedelem”

lulajdonképeni teremtő műve akkor kezdődik, amikor a regény — véget ér. De a nagy ában az esztendőben lett, melyet Móricz oly drámai erővel s oly megdöbbentő sorlátással megjelenít. Bethlen Gábor kicsi sorsból nagy akarattal lesz egy ország urává, egyéni boldogságát azonban hiába keresi, hajszolja. Választania kell küldetése és felesége között. Egy esztendeig tart a szivós, vértelen küzdelem azért, hogy ezt is, azt is megarthassa — Móricz ennek a lelki vívódásnak rajzában önmagát mulja felül — a lélekemésztő tusakodásból Bethlen Gábor, az ember legyőzöttten kerül ki. Felesége hajthatatlan. Bethlen, az erős szálla erre hátat fordít ne jenek s elindul a „nagy fejedelem” útján... Egyedül maradt. Társtalan... hogy szívvél-lelékkel népé lehessen...

A trilógia harmadik regényében, „A nap árnyékában” a „Nagy Kisérő”, Báthory Anna lép az előtérbe. Tökéletes ellenképe az egyre jobban fennvadás Bethlen Gábornaknak, Károlyi Zsuzsannának. Mint Báthory Gábor, Anna is nyugtalan nagyratörő egyéniség, rendkívüli emberi nagyság. Móricz a Sáraranyra emlékeztető perzselő szavakkal jellemzi:

Ez csak egy Báthory Anna,

akit az Isten kieresztett félig készen műhelyéből. Mig Báthory Gábor a múltból visszatérő öserő, Anna a korát megelőző, felszabadult asszony, akinek va-

rázsereje már-már Bethlent is megszedítette. Ebben a regényben tetőződik be Bethlen Gáborné, Károlyi Zsuzsanna maga akarta keserősége, amikor tetten éri férjét Annával, (mint Szakhmáry Zoltánt a felesége az „Uri-muriban”). Kirobban az ellentét a két asszony között, Bethlen a kínos bonyodalomból háborus gondokba menekül, Anna pedig zuhan, zuhan a lejtőn... A férfi még egyszer keresztilépi az asszonyt s hogy ez a lépés esett-e inkább nehezére, vagy az első, az író sem meri kérdezni...

Ez a három kötetnyi husból-vérből való történelem az íróművész alkotókedvének teljében öltött testet s nemcsak azért a legjobb magyar történelmi regény, mert anyagát a jelenvaló élet jegyeivel itatja át, de azért is, mert a tér, idő, emberi élekek és körülmények kivetésében a legtisztább forrásokból merít. Elmé yülésében népi létiink legősibb rétegeihez ért el.

Elbeszélő képessége kifogyhatatlan bőséggel. Teremtő ihletében az írói képzelte gazdagsága egészen a mi világunkba beállított eszellel párosul s ezért látjuk egyéb műveiben is — felsorolásokra mégennyi hely is kevés volna, — azt az életet, mely a miénk is, ezért lengi át a mindennapi élet melegsége regényeit, novelláit, színműveit, cikkeit egyaránt. A „Hét kincstört” a „Barbárokig” huszonhárom esztendő pergett le, ezek a novellák azonban így is édestestvérek. Akkor is, most is minden alkotás emberivé szélesült a nagy író kezén. S ez az, amit a „Rokonok” nagyt markoló, de panamába fulladó, (vidéki kis kulturánaócsokból lett) főügyésznek vagy a „Forró mezők” bünyügi történetjére pazarolt Ráday Vilma, Avary-jellemek megfestésében egyaránt elárulja az „oroszlánkörmet”. Ha néha kísértett nála is a hagyományos magyar anekdótázó kedv, sőt egyik-másik művében az idill (1) is, Móricz mindvégig megmaradt annak, akinek indult: igazmondó írónak, mélyen emberinek, akinek volt bátorsága lenyulni az élet „Fertő”-ibe és kiemelni onnan a sáraranyat. Magyar hősein keresztül is megmutatni az egyetemes emberit.

KULCSÁR S. KÁLMÁN

FÉLTÉKENYSÉG

Írta: Móricz Zsigmond

A Majálison ott volt a kisváros egész fiatalsága. — Gyere Janikám, táncoltassuk meg ezt a szegény lányt.

— Méyiket?

— Azt a kis barnát.

A segédjegyző megnézte a lányt s megrázta a fejét.

— Nagyon csunya.

Ezzel elfordult. A másik fiu, aki segédtanító volt, nevetett s elment a lányért. Fölkérte. A segédjegyző nézte s valami megszurta a szemét. A lányok rendesen boldogan, repülve ugranak táncolni s ez a lány vonakodott. Ezt szerette. Csak olyan lány tetszett neki, akiért harcolni kell.

Mikor a segédtanító visszakerült, az izzadságot törülgetve magáról, még egyszer mondta:

— Igazán táncotass meg te is a szegényt.

— Mért mondd szegénynek?

— Hát otthagytá a völegénye.

A segédjegyző nagyot nézett.

— Ki ez?

— Egy szabómester lánya. De igen derék mester az öreg. Mindig 8—10 szővel dolgozik. A legfinomabb uriszabó a megyében. Kovásznay, nem ismered?

— A nevét... Hát én még csak két hete vagyok a városban... S ki volt a völegénye?

— Az én elődöm, Nagy Pista segédtanító. Egy télen járt hozzájuk s most, tavasz elején elment, senki se tudja hova, azóta még egy lapot sem írt... No jössz?

— Az Isten áldja meg, csak szebb volna egy kicsit.

— Bolond. Nem csunya ez.

— Barna. Én csak a szokét szeretem.

— Akkor gyere.

S ezzel elvitte: kézen huzta a lányhoz.

— Barátom, Denghi segédjegyző.

A lány szó nélkül fölállt, a fiu vállára tette a kezét.

Oly könnyű volt a keze, alig lehetett érezni s oly tartózkodó és természetes volt a lány, hogy a fiatalember neves vágyat érzett, hogy fölolvassza a könnyét.

— Kisasszony, szeret táncolni?

— Szeretlek.

— No nem látszik rajta.

— Micsoda?

— Hogy szeret... Megfigyeltem, hogy úgy megy táncolni, mintha nem szeretne.

— Szeretek táncolni, de nem mindenkivel.

A fiatalember szeme fölillant.

— Nagyszerűen táncol.

— Gondolja?

— Csupa, muzsika.

A lány nevetett s furcsán visszanezett a fiatalemberre.

A nevetés igen jól állt neki, nevetés közben a fogai kivillantak s gyönyörű, szabályos, keskeny fogSORA volt. Vékony ajka kedves volt s barna szeme a nevetés kékiny hunyorításában enyhe lett, nem volt oly szúrós és kemény...

Szóval a segédjegyző lépen ragadt s egész este gyönyörködni tudott abban, hogy a lány szinte percről-percre szénült s minden szava komoly, értelmes, jelentékeny szó volt, amire érdemes volt figyelni, amit meg lehetett jegyezni.

Másnap vizitelt a házuknál.

Harmadnap uira bekopogtatott.

A mama be sem vezette a műhelybe őt, hanem azt mondta:

— Mariska a kiskertben van.

Boldogan szökött el a műhely ablaka alatt. Itt ült Mariska egyszerű kis kék kartonruhában. Kézimunkázott és olvasott.

— Kezét csókolom. Mit olvas?

A lány mélyen elpirult a váratlan vendégtől. Ő azt hitte, talán az olvasnivalóját szégyelli, megnézte, egy ártatlan Gárdonyi-regény volt.

— Nem várt?

A lány nem válaszolt.

— Ugyan ne nézzen rám, — mondta aztán, s két kezefejét égő arcához szorította — én mindjárt elpirulok.

— Ez az ártatlanság jele — szölt a segédjegyző... — nagyon nehéz napunk volt ma. Rengeteg munka. Mindent rám töl az öreg és semmi fizetés.

Melegen nézett a lányra.

— Mariska kisasszony... el akarok innen pályázni.

A lány lassan elkezdett halványodni.

— Igen.

— Tudja miért?

A lány nem felelt. Ugy érezte, tudja: amiért a másik...

— Azért, mert ez nem egzisztencia... Megpróbá-

lok vagy egy rendszeresített segédjegyzőséget, vagy ha lehet, egy másodjegyzői állást szerezni.

A lány lesütötte a fejét és a kézimunkájára meredt, mintha dolgozna.

A fiu úgy érezte, már teljes vallomást tett. Hiszen a hangja remegése mindent el kellett hogy áruljon. A szíve fent vert a torkában s a szeme könnyes volt.

Várt. Várta, hogy a lány is szöljön. Nyilatkozzon.

A lány soká hallgatott.

Akkor lassan elvonta az ajkát, valami idegen kifejezés volt rajta s azt mondta:

— Unalmas is itt.

A fiu megdöbben. A szeme elvesztette a látását. A vértódulástól. Mért mondta ezt a lány? Hát nem érti őt?... Hogy ő miatta akar elpályázni, hogy megkérhesse a kezét?...

Soká hallgatott. Érezte, hogy valami idegen akarat hatolt át rajta. Puha jellem volt, akiben nincs átható energia. Mingyárt ellankadt, s feladta a harcot... Biztatásra lett volna szűksége, nem visszatartásra... Hiszen ő félt legjobban attól, hogy túizott ígértelet tegyen... De viszont, ha a lány akarta volna, képes lett volna a leghevesbb harcra is... érte... miatta... Végre egészen megpuhult s lágy lett és energiátlan. Bizonyára nem bizik benne a lány. Hiszen éppen most szenved... Itt hagyta a völegénye... Arról itéli meg őt... Jobban meg kell vele ismereteni magát, jellemét, szerelmét... Mert igen: szerelmes. Határtalanul szerelmes, mert a legelső percben úgy érezte, hogy tetszik a leánynak... Biztos, hogy a segédtanító nem ok nélkül kapacitálta, hogy kérje fel... A lány választását érezte... Es az a férfi volt, aki csak azt a nőt tudja szeretni, aki őt szereti... aki életét és vérért adja a szerelméért s csak addig érzi boldognak magát, míg áldozati bárány...

Remegő ajakkal, s szinte elfulladt lélekzettel mondta:

— Nem helyesli?

A lány nem nézett fel, lesütötte újra kigyulladt arcát s reszkető, mohó, kimondhatatlan szenvedélyes féltékenységet érzett: úgy érezte most, most kapta meg az igazit, az egyetlent az életben, a pók a legyet, az ő zsarnokságra született szíve a végtelen áldozatot:

— Nincs jogom, — mondta kis kacérsággal enyhítve a szót, — nincs jogom a más tetteit sem helyeselni...

— Mariska kisasszony, — szölt a fiu, — ne menjek el?...

A lány makacsul hallgatott.

— Maradjak?

A lány még jobban hallgatott.

— Nem szölsz?

A leány lehunyta a szemét.

A fiu hirtelen körülnézett. Nem látja-e valaki. Akkor átkapta, kissé ügyetlenül, de erőszakosan a leány fejét, magához rántotta s megcsókolta a haját.

S így maradtak, szinte egymáshoz dermedve.

— A fiu rekedten kérdezte:

— Ne menjek el?

A leány holvén megrázta a fejét.

A fiu feltörte a fejét, ököllel s erőszakkal emelte föl a leány arcát s megcsókolta annak a lehunytt szemét.

— Maradjak?

A leány feljebb emelte az arcát s igen halkán mondta:

— Igen.

A fiu ráborult a száira, a vallomásos, gyönyörű száira s belecsókolta, szinte belemart, s a foga a leány fogához kocant s mig líhegett s vére fujt: azt gondolta, ez egy rettenetes buta dolog, ami most történik, mert neki már meg is kellett volna írni a pályázatokat s biztosítani a minél hamarábbi megválasztást, mert mit ér a szerelme, ha évekig csak csók és csók az egész és semmi más...

És a leány azt gondolta: jó, ennyi a jó és rettenetes volt érezni, hogy ez a fiu, aki ily jó pillanatban jött és ilyen jó és van... hogy ez is kirepüljön, mint a másik és ő csak a szabó leánya maradjon, akit el lehet felejteni... Nem: nem!... legyen az koldus és nyomorult és segédjegyző, de csak az övé, az övé...

SZÖVETKEZETI ÉLELET

Tompek József:

Pillanatsfelvétel a Braşov-brassói római katolikus főgimnázium iskolaszövetkezetének életéről

A Braşov-brassói római katolikus főgimnázium impozáns épületének második emeletén nagy a sürgés-forgás. Az intézet „Zsugor” elnevezésű szövetkezetének helyiségében apró diákközpontok, asztalok, új polcokat készítenek; mások az érkezett árut rakárhozzák el. A jókedv dalba szökken az „Egy szekunda nem a világ” dallama mellett dolgozik a kis csapat, hogy olcsó és jó iskolaszerekkel láthassa el a jövő tanév diákhadát.

Néhány percet én is benézek a szövetkezetbe. Este hét óra felé jár az idő. Az egyik kisdiák betessék a főgimnázium kápolnájával szemben levő terembe, a „Zsugor”-ba. A szövetkezet lelkes vezetője, Fejér Pál főgimnáziumi tanár nagy elfoglaltsága mellett is örömmel nyújt betekintést az intézmény életébe.

A Braşov-brassói római katolikus főgimnázium „Zsugor” iskolaszövetkezetét 1938-ban létesítették és az Aiud-nagyenyedi Hangya szövetkezeti szövetség irányítása mellett működik.

Tagja minden diák

az első osztálytól a nyolcadikig, aki kifogástalan magaviseletet tanusi és legalább ötven lei üzletrészt jegyez.

Ez a gyakorlati életre nevelő intézmény már eddig is szép eredményeket tudott felmutatni. Tevékeny részt vesz a szegénygyámoltó mozgalomban is, miután a tisztá haszontermelés részét a szegényorsú tanulók felségélyezésére fordítja. A szövetkezeti gyűlések munkarendjét szavazatok és szavazások teszik színessé. Az évi közgyűlés pedig pályadíjakat is különböző irodalmi és tudományos versenyek jutalmazására. Nem érdektelen megemlíteni, hogy a szövetkezet tagjai a tavaly télen jégpályát készítettek, asztali teniszversenyt rendeztek,

Időjárás kutató állomást létesítettek

azt pontosan és lelkismeretesen vezették. A nyári közeles háborús munkaszolgálatukat is összehangba tudták hozni a szövetkezetben kijelölt „naposság” s úgy a déli órákban, mint délután a közmunka után jókedvvel jötték a szövetkezetbe, hogy a rájuk váró munkából ott is kivigyék a részüket.

Pedig a Braşov-brassói római katolikus főgimnázium diákjai igen komolyan teljesítették a közelezi munkaszolgálatot. A nyár hónapok alatt ott láthattuk őket a gyaltapad és esztorgapad mellett, a purt mögött, de az építkezéseknél sem hiányoztak a mérsékelt hő, do daloskedvű gimnázisták.

Bucsuozól a jövő évre kitűzött munkarendről beszél a szövetkezet vezető Fejér Pál tanár. E tervek a Braşov-brassói római katolikus főgimnázium nővédekének szociális gondolkodását és dolgozni aka-

rását tükrözik vissza. A tervek egyike már a közeli napokban megvalósul, ugyanis a „Zsugor” házilag készíti a gyárból rendelt papírból az összes tanulók számára szükséges iskolai füzeteket, amelyek lényegesen jobbak és olcsóbbak lesznek, mint bármely papírkészítésben.

Az 1942-43-as tanévben a szövetkezet az időjárás kutató állomást tökéletesebb mérőeszközökkel szerelté felszerelni; több asztali teniszversenyt szarmít rendezni s egy Felfalusi Kovács Antal vándorserleget tervez, amelyen a győztesek nevét megörökíti.

„CORVIN” Hitelszövetkezet

tagjának, beíratásának lenni, népi közele esőség

Még ma iratkozz be!

Készpénzdet pedig betétként kamatra a „Corvin” Hitelszövetkezetnél helyezd el! Gondolj arra, hogy a te tagdajból és betétedből — amely neked jövedelem is — támogatjuk olcsó kölcsönrel tagtevéreidre: ma engem, holnap esetleg már téged is. Gondolj jövődre és takarékoskodj! Befizetés és beíratási helyek: Hétköznap délelőtt 9-13 óra között a Magyar Házban levő irodában. Vasárnap dé. e. 10-12 óra között. I. kerületben Piaţa Traian-teren, Nenadovics házban, Gradiel-trafik. III. kerületben Kiefer, volt Novotny-vendéglo. IV. ker. ben Pavatz, volt Potyenvendéglo. V. kerületben (Ménala), Boulevard Hasdeu 16 szám.

Legkevesebb tagsági díj 1000 lei (2 drb. üzletrész). Fizethető részlet-ekben is és hetenként is 100 hét alatt, beíratási díj 5 lei üzletrészenként

Népednek: arnyit érsz, amennyit érte teljesítesz

A kézimunkában nagy ügyességet tanúsító diákokból

Játékgyártó szövetkezet alakítanak,

amelyhez a szövetkezet adná az anyagot, a termékek munkabért kapnának; a tisztá jövedelem egyelőre a további termelésre fordítódna. Távolsági elkészítés teniszpálya felállítására a gimnázium udvarán, amelynek karbantartása a szövetkezeti tagok kötelessége lenne. A megvalósításokat bővítené a művelődési célt szolgáló mozgóképzőház létesítése is, amely hetenként egyszer szórakoztató és egyben nevelő filmeket mutatna be igen olcsó áron az ifjuságnak (a szegényorsú tanulókknak díjmentesen!).

Fejér Pál vezető tanár önzetlen odaadása engem is lelkesedéssel tölt el. Erzem, hogy a kitűzött tervek meg fognak valósulni, mert összefogásban az erő. Ennek egyik szép példája a Braşov-brassói római katolikus főgimnázium „Zsugor” iskolaszövetkezeté.

Szövetkezeti hírek

Hetvenezer darab zsákot hozott be külföldről a szövetkezeti intézet. A nemzeti szövetkezeti intézet hetvenezer darab zsákot importált, amelyet gabona-elraktározásra használnak. A zsákokat a gazdák között osztják ki.

HATVAN ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYT KAPNAK A HANGYA SZÖVETKEZETEK. A Hangya szövetség elnökének tárgyalásai nyomán kötött megállapodás alapján a szövetség kötelekibe tartozó szövetkezeteket hatvan italmérési és fizető tejjuzem fenntartási engedélyt illet meg. Ha ezek végrehajtást nyernek, régen vajudó ügy jut nyugvópontra.

Szövetkezeti könyvkereskedés Braşov-Brassóban. A Braşov-brassói állami középiskolák tanárai atvették a Carpati szövetkezet könyvosztályát és Infracirea néven szövetkezeti könyvesboltot létesítettek.

SZÖVETKEZETI TANÁROK TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMA. Bucuresztiben most kezdődött a tanító és tanítónők képző intézetek szövetkezeti tanárai részére rendezett továbbképző tanfolyam. Az ünneplés megnyitáson megjelent a nemzetművelési minisztérium és a nemzeti szövetkezeti intézet egy-egy kiküldöttje. Az előadók sorában szerepel Madenat Gromoslav a nemzeti szövetkezeti intézet elnöke is.

Beszerezési szövetkezet a Braşov-brassói megye és városi tisztviselők részére. Braşov-Brassóban Renasterea néven beszerzési szövetkezet létesült, amelynek célja a megyei és városi tisztviselőknek közszükségletű cikkekkel való ellátása. A szövetkezet életmegtartás is tart fenn.

SAKÉRTŐK A GYÜMÖLCS ÉS SZŐLŐTERMÉLŐ SZÖVETKEZETEK ÉLÉN. A hivatalos lapban megjelent rendeletörvény kötelez valamennyi szőlő és gyümölcstermelő szövetkezetet, amely a földművelésügyi minisztérium támogatásával alakult, illetve a minisztériumtól alapokat kapott, vagy pedig a minisztérium tulajdonát képező ingatlant, szőlő, és gyümölcsleltárt használ, hogy a technikai vezetéssel szőlő- és gyümölcstermelésben szakértő személyt bizzon meg.

Vendégipari munkások szövetkezeté Bucuresztiben. A mult héten tartotta alakuló közgyűlését Bucuresztiben a fővárosi munkakamara elnökének és a munkügyi minisztérium kiküldöttének jelenlétében a bucureszt vendégipari munkások fogyasztási szövetkezeté.

A NEMZETI SZÖVETKEZETI INTÉZET VEZÉRGAZGATÓJA IASIBAN. Minesscu Gheorghe a nemzeti szövetkezeti intézet vezérgazgatója a napokban Iasiban járt, ahol ellenőrző látogatást végzett az ottani szövetkezeteknél.

Közel ötezer szövetkezet működik Romániában. A nemzeti szövetkezeti intézethez tartozó szövetkezetek száma hivatalos kimutatás szerint az utóbbi öt hónapban 3664-ről 4943-ra emelkedett. Ezzel arányosan növekedett az üzletrésztöke is, amely az eddiginek közel kétszeresére ugrott.

Még egy üzletrészt

je yezünk, hogy a többi városrészek is lenessen egy-egy „HANGYA”-otja

„FURNICA-HANGYA”

Fogyasztási Szövetkezet 1. sz. fiókja, Timisoara-Temesvár II., Piaţa Traian o Telefon 40-18

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Mé, vasárnap!

Az ország filmparimaga-ló eseménye, mely filmet mindenkin k meg kell néznie

CARMINE GALLONI szenzációs rendezése

AZ ELSŐ SZERELEM

Pazar kiállítás, csoda zép énekek és táncok, v lágvárosi zenekarok — A főszerepben VIVI GÖL, VALENTINA CORTESE, LONARDO CORTESE

gyasított hirdató a b és mé y kkel egyes te hirdató legujabb es ményé kkel

G Y E R M E K V I L Á G

Aranyfonó feleség

Egyszer volt, hol nem volt, még az óperenciás tengeren túl volt, volt egy szegény asszony, annak volt egy igen szép leánya, aki soha semmit sem mordított a ház körül, hanem csak ült a padon a ház előtt, vagy pedig a faluban sétikált előre-hátra. Váltig ütötte-verte az anyja, de nem használta semmit. Egyszer éppen olyankor pufolta, mikor a királyfi öbbed magávai arra sétált, megszólítja a királyfi:

— Ugyan, szegény asszony, miért ütöd kend azt a leányt olyan nagyon?

— Ó felséges királyfi, hogyné ütném, mikor mindenfélét megfont aranyfonálnak, amit elől-utól talál a ház körül. Most is, míg a városban voltam kenyeret keresni, minden ágyamat megfonta aranyfonálnak, most már az sincs, amire lehajtsuk a fejünket.

Nagy szegét ütött ez a királyfi fejébe: „Ejnye de derék leány, jó volna ez nekem!”

Máskor megint arra sétált a királyfi, megint csak ütötte-verte a szegény asszonyt a leányát. Azt kérdi a királyfi:

— Miért ütö-verti kend, szegény asszony, azt a leányt megint?

— Ó felséges királyfi, hogyné ütném-verném, mikor még a sövényt is mind felfonta aranyfonálnak. Még nagyobb szegét ütött a dolog a királyfi fejébe.

Harmadszor már szántszándékkal fordul arra felé, megint csak ott kintozta a lányát a szegény asszony.

Akkor már éppen nem állhatta meg a királyfi szó nélkül:

— Ejnye kutya teremtette! Minek ütö-verti kend azt a szegény leányt?

— Hogyné ütném felséges királyfi, mikor még a háztetejéből is mind aranyfonalat fon, pedig az nekem nem kell.

— Azért bizony so' se üsse-verte, hogy olyan jó fonó; elveszem én, majd lesz én nálam miből fonní aranyfonalat.

Nagyon megörült a szegény asszony, hogy megszabadulhat attól a rossz leánytól: a királyfi is megörült, mert szép is volt a leány, de azt is meggondolta, hogy ha még a sövényből is aranyat csinál, hát ő nála a drága szép lenből milyet fonhat?

Nem is huzták-halasztották a dolgot, megesküdtek s olyan lakodalmat csaptak, hogy Hencidától Boncidáig folyt a sárga lé.

Egy héttel a lakodalom után mondja a királyfi a feleségének:

— No, édes feleségem, te talán meg is unod magad, hogy nem fonhatsz, hanem ne félj, majd hozok én már lent. Holnap vásár lesz itt a szomszéd városban, majd veszek ott vagy egy szekérral.

Vett is a királyfi annyit, hogy nyolc ókor alig bírta haza.

— No, feleségem, most már fonhatsz.

A szegény királyné nem merté megmondani, hogy nem tud fonní; bezárkozott egy szobába, ott sirt-rít három nap, három éjjel. Harmadik éjszaka, amint ott sir-ri, éjjel tájban megzörgeti valaki az ablakot.

— Nyisd ki, királyné, az ablakodat!
A királyné kinyitotta, beugrott rája egy kis ember. Három arasz volt a hossza, két rőf a bajusza, egy sing a szakállá. Megszólította a királynét:

— Tudom, mi a bajod, felséges királyné, de tudok ám én azon segíteni. En három nap alatt azt a sok lent mind meg tudom fonní arany fonálnak, addig te találd ki a nevem, ha kitalálod, itthon maradhatsz, ha ki nem találd, elviszlek magammal.

Gondolkodott a királyné, mitévő legyen? Utoljára is arra határozta el magát, hogy odaadja a lent.

Allami Osztálysorsjáték sorsjegyét

Gheorghe Stănoiu

nagy sorsjegyárudá ában vásárolja
Timisoara - Iemesvár 1., Regele Fer-
d nand-körut 6. Telefon 30-06

Kivanatra a sorsjegyet postán házhoz küldi
Negyed sorsjegy 300 lei, fél sorsjegy
600 lei, egész sorjegy 1200 lei

Most a királyné még szomorubb lett, mert sehogy se tudta a kis ember nevét kitalálni.

Másnap kiküldte a királyfi az ő vadászait az erdőre. Elste, amint haza jönnek, azt találja tőlük kérdezni:

— Mi újság, fiúk?
— Jaj, felséges királyfi, — kezdi az egyik — tudnék én valamit, de tán el se hiszi felséged!

— Már miért ne hinném? Elhiszem biz' én, csak mondd el!

— Hát felséges király, amint az esta ránk esteledett az idő, a többiek tüzet raktak, elkezdtek danolni, én, hogy nagyon ámos voltam, otthagytam

A finnyás kis csibe

Tyuk-anyónak volt sok apró
Sárga kis csibéje.
Tolla nem nőtt még egyiknek sem.
Csak füncm piléje,
Jóízűen csipegettek
A lőlesztől.
S ha jőllaktak, ittak is rá
A kis vízestől.
Tyuk-anyóka ha kottyantott
Mind hozzászaladtak
És aludni puha, meleg
Szárnya alá bujtak.
Jők voltak a kicsi csibék,
Szófogadók, rendre,
Csak egy kis sárgacsőrűnek
Nem volt soha kedve,
Rugan nézte anyukája:
Mért nem eszel, szentem?
Oh, ezt a rongy köleskását
Én biz nem szeretem.
Finom kenyérmorzsa kéne,
Milyet Sári adott,
Abból bizony én is ennék
Jóhára darabot.
Jó a kenyér, de embernek
A főétele.
Kis csibének köleskása
A finom étel.
Ettől nőttek nagyra... később
Kukoricát is kaptak.
Szép kis jerecek lettek, meglásd,
Hogyha szót fogadtok!
De a csibe durcázkodott
És azért sem evett,
Addig, addig, míg egyszer csak
Komolyan beteg lett,
Nem teltt már a kenyér sem,
Sem a köleskása,
Egy reggelre nyí feküdt, hogy
Kéne állt a lába.
Tyuk-anyónak — hogy meglátta —
Kicsordult a könnye...
Sárikák temették el
Egy kicsi gödörbe.

ZSIGMOND JÓZSEFNÉ

őket, elindultam az erdőbe, hogy majd valami jó mohos helyet keresek magamnak, ahova lefeküdjem. Amint barangolok előre-hátra, egy pislogó tűz ölik a szemembe. En is mindjárt arra felé eveztem, hogy megnézzem, mi az ott? Hát látom, hogy egy kicsi tüzet urál kereszttől-basul egy kicsi kis ember, három arasz volt a hossza, két rőf a bajusza, egy sing a szakállá, mindég az kiabálta: „En vagyok Panci-manci, az én nevem senki se tudja, sütők-főzők, holnapután szép menyasszonyt hozok”. En azal előttem ottan, hogy majd a pajtásaimnak is megmutatom a csodabozarat, de mire visszamentünk, hiült helyét találjuk.

Mindenki elcsodálkozott ezen a furcsaságon, csak a királyné örült — neki, mert bírta, hogy az az ő embere. Este nagy zajan ült a szobájában, még az ablakát is nyitva hagvta, egyszer csak uerik be rajta egy kis ember.

— Nő, királyné, kitalál a három nap: hazahoztam a sok drága aranyfonalat, hát te kitaláltad-e az én nevemet?

— Hallgass, Pancimanci, hogyné találtam volna! Leesett az álla szgény Pancimancinak. Szó nélkül hordta be a sok aranyfonalat a kamrába.

Másnap reggel bevezeti a királyné az urát karonfogva a kamrába, mutatja neki a sok aranyfonalat.

— Nézd csak, kedves uram, felséges király, de sok szép aranyfonalat fontam.

A királynak majd elvette a szeme világát a nagy fényesség, ugyannyira, hogy félre kellett neki fordulnia. Össze-vissza csókolta a feleségét.

Harmadnap abban a városban volt a vásár, ahol a királyfi lakott, kiment a királyfi, összevásárolt minden lent, ami csak a vásárban volt. A királyné azalatt otthon sirt-rít, nem tudta, mit csináljon megint a sok lennel.

Egyszer eszébe jutott, hogy lakik ott közelében három koldusasszony, akik közül az egyiknek háta volt kipuposodva, a másodiknak az ajka ért le a melléig, a harmadiknak a nyelve verte a hasát. Ezeket magához hívatta a királyné s megparancsolta nekik, hogyha majd a király otthon lesz, menjenek oda kolduin, s ha kérdi a király: mitől lettek olyan nyomorúak? mondják: a sok fonástól.

Ugy is lett. Hazament a király, megebédelt, délután kiment az udvarra sétálni. Amint ott sétált, egyszer esikorgo a kis ajtó, odané a király, látja, hogy alig tud rajta bejönni egy szegény asszony, olyan pupos a háta, odamegy a királyhoz, kéri, hogy az Isten nevében ne sajnáljon neki adni valamit. A király adott neki egy aranyat, de megkérdezte tőle:

— Ugyan szegény asszony, mi dolog az, hogy a kend háta ugy kipuposodott, vagy ilyen volt mindig?

— Jaj, felséges király! nem volt olyan szép leány, mint én ebben a városban, de nagyon dolgos voltam, mindég fontam, éjjel nappal, s a sok üléstől így kipuposodott a hátam.

A király gondolkodóba esett, hogy hátha az ő felesége is így megpuposodnék; de csak járkált tovább. Egy kis idő múlva megint nyitott a kis ajtó, megint jött be rajta egy koldusasszony, kinek az ajka a mellét verte. Ennek is adott a király egy aranyat s ettől is megkérdezte, mitől nőtt ugy meg az ajka.

— Jaj, felséges király, — felelt a koldusasszony — nem volt olyan szép leány, mint én, nagy darab földön. De sokat fontam, sokat rágtam a kendert, utoljára így megnőtt az ajkaim.

Már itt a király arra gondolt, megmondja a feleségének, hogy kevesebbet fonom neki is indult, hogy bemegy a házba, de a kutyák elkezdtek ugatni, hát csak megnézte, hogy ki jön? Nem más ment befelé, mint a harmadik koldusasszony, akinek nyelve a hasát lögött.

— Mit a kend nyelve mitől nőtt ilyen nagyra? — Kérdi tőle a király.

— Jaj, felséges király, biz ez a sok fonástól! Sokat kell nyálazni a fonalat, mikor fon az ember, attól nőtt így meg.

A király beszaladt a feleségéhez, elmondta neki, hogy mit látott-hallott, milyen volt a három koldusasszony.

— De nem is engedem ám, hogy többet fonj még csak egy arasznyi fonalat se!

A királyné tettette magát, mintha ő banná legjobban a dolgot, elkezdett sirni-rini, de nem használt semmit. A király a sok lent mind megégetette még a hamuját is kihordatta az udvarából.

Az napságtól fogva semmi gondja sem maradt a királynének. Még ma is boldogul élnek, ha meg nem haltak.

ARO-KERT, Arad

TELEFON 24-45

MA! A hindu sremlék

Az esennapi tigris folyatá-és betejézése.

A legszebb rendezésű monumen áus olm, amely a úok-za'os inoiát tárja elénk

Előadások 3, 5, 7, 9, 15

KÖZGAZDASÁG

Nyilvános fogyasztóhelyek zárórailletékének módosítása

A hivatalos lap szeptember 11-i 212. számában törvényrendelet jelent meg, amely a hivatalos lap május 30-i számában megjelent 420. számú törvényrendeletben megállapított zárórailletékek összegét városok szerinti csoportra osztva módosítja. Az első csoportba tartozik Bucureşti, Braşov-Brassó, Sibiu-Nagyszeben, Timişoara-Temesvár, Ploesti, Iasi és Cernaui. A második csoportba sorolták Lugoj-Lugost, Craiovat, Galati, Constanta, Turda-Tordát, Chisinau, Brailat, Turnu Severint, Bacaut, Sibiu, Sighisoara-Segesvárt, Campinat, Cealtea Albat és Tighina. A harmadik csoportba kerültek az összes fel nem sorolt helységek.

A varieték zárórája mindhárom csoportbeli városban éjjeli 1 óra. Reggel 5 óráig történő zárórailletékek az első csoportba tartozó városokban 2000 lei, a második csoportban 1500 lei és a harmadik csoportban 1000 lei.

Borkivétel Németországba. A földművelésügyi minisztérium szőlészeti és gyümölcsészeti igazgatósága tanulmányozza a Németországba irányuló borkivétellel kapcsolatos intézkedéseket. Számítások szerint az új termésből mintegy ötezer vagon bor áll majd rendelkezésre erre a célra. Intézkedés történik annak érdekében is, hogy az ecetet kizárólag direkt-termő szőlőből készítsék.

Leszállították a felvágott árát Bucurestiben. Romascano Mihai országos árkormánybiztos rendeletei uton Bucurestire névze leszállította a felvágott árát. Az új árak a következők: Virsli, debreceni, párisi és lengyelkolbász 264 lei, disznósajt 238 lei kilogrammonként. Sándárdaruk: Marhacolbász és marhaszalámi 130 lei, disznósajt 120 lei kilogrammonként.

Németországi mezőgazdasági géphehozatal. A nemzeti szövetségi intézet újabbán ismét nagyobb mennyiségű mezőgazdasági gépet és szereszmot hozott be Németországból. Az érdekeltek Erdélyben és Bánságban forduljanak a szövetségi intézet Braşov-brassói, Sibiu-nagyszebeni, Alba Iulia-gyulafehérvári lerakathoz, továbbá a Timişoara-temesvári Octavian Goga vagy az aradi Zorile szövetségi szövetséghez, illetve a megyeszékhelyeken működő többi szövetségi szövetséghez, ahol akár azonnali fizetés, akár pedig négyévi hápmesfélé százalékos kamattal mellett fizetési kedvezménnyel vásárolhatnak mezőgazdasági gépeket és szereszmotokat.

5000 drachmäs görög bankjegyek. Rómából jelentik, hogy Görögországban a fizetési forgalom megkönnyítésére új, 5000 drachmäs bankjegyeket bocsátanak ki. Ily című bankjegyek először kerülnek forgalomba Görögországban.

Az első osztályú éttermek, kávéházak és sörözők zárórája ugyancsak 1 óra. A zárórailletékek összegét reggel 5 óráig 1000 lei, 700 lei illetve 400 lei. Második osztályú éttermek, kávéházak és sörözők éjjeli 12 óráig zárnak. A zárórailletékek összegét reggel 5 óráig az első csoportban 400 lei, a második csoportban 200 lei és a harmadik csoportban 100 lei. A harmadik osztályú éttermek este 11 órai záróra mellett éjszaka 2 óráig zárórailletékek összegét az első csoportban 200 lei, a második csoportban 120 lei, a harmadik csoportban 50 lei, 2 órától 5 óráig történő hosszabbításokor 150 lei, 80 lei, illetve 50 lei fizetnek.

Az első osztályú bodegák ugyancsak éjjeli 12 óráig zárnak. Részükre éjszaka 2 óráig engedélyeznek zárórailletékek összegét. Ez az első csoportban 400 lei, a második csoportban 250 lei, a harmadik csoportban 100 lei.

Határidő napló

SZEPTEMBER 14:

Kivételi cégek havi tájékoztató lapjairak (Bulletin informativ) beküldése a nemzetgazdasági minisztérium kivételszervezési és előmozdítási igazgatóságához (Direcţiunea Organizării si Incurajării Exportului din Ministerul Economiei Nationale).

SZEPTEMBER 15:

Rekvirálási bónok visszacsatolási kövessöt kötvényre történő becseselésének határideje.

A volt király arcképej ellátott 500 lejes bankjegyeknek a nemzeti bank fiókjainál való becsesése lejár.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző kétheti készlet-ról a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályához.

Gyapótermelők bejelentése az illetékes községi vagy városi előjáróságnál a bevetett területről.

SZEPTEMBER 16:

Nyulvadászati idény kezdete.

SZEPTEMBER 20:

Záró díjnévsörre, lószór, ló és marhapata és szarvasmennyiségük bejelentése az illetékes községi vagy városi előjáróságon.

SZEPTEMBER 30:

Az Öfelsége I. Mihai király arcképet viselő ezüstből vert 250 lejes érmék forgalmi értéke lejár. Adófizetésre december 31-ig lehet használni ezeket az érméket.

SPORTSEMÉNYEK

Timisoara-Temesvár mai sportműsora

Timisoara-Temesvár mai sportműsorán az Electrica-pálya labdarugó eseményei, valamint Timisoara-Temesvár-Arad evezősversenye szerepel.

Az Electrica pályáján három díjmérközést játszanak. Délelőtt 11 órákor a Progresul-Banatul Alexandrescu-Kupa mérközést játszik. Míg délután félnégy órai kezdettel a

Chinezul-CAMT—Electrica

összecsapása ugyancsak az Alexandrescu-Kupa baj-

nokságért történik. Ezt követőleg a Hősök Kupájáért

a Ripensia az aradi Orsana CFR

együttesével mérközik. A három díjmérközést kiegészíti a CFR és az Electrica ifjúsági csapatainak találkozója délután két órai kezdettel.

Az evezős versenyen a két város válogatottjai mérkösnek össze: erejükre a módosított hid és a cukorgyar közötti Bega szakaszon délelőtt 10 és délután négy órai kezdettel.

„Szürke forduló” a magyar bajnokságban

A magyar labdarugóbajnokság mai fordulója amolyan „szürke forduló” látszik, ha csak úgy futólag nézzük a sorsolást. A forduló sorsolásában ugyanis nincs egyetlen „nagy mérközés” sem, amiben a régi nagynevű egyesületek csapatai egymás ellen játszanának. Nézzük csak a sorsolást:

Vasas—Csepel, Gamma—Haladás, Kispes—Ferencváros, SalBTC—Elektramos, Újpest—Törekvés, Újvidék—KolAC, DIMAVAG—Szolnok, Szeged—NAC.

Ez az idei bajnokság negyedik fordulója és éppen

azért, mert szürkenek látszik, ad majd sok felvilágosítás a jelenlegi erőviszonyokról. Itt van mindjárt az első mérközés, a tavalyi bajnok Csepel az újonc Vasással került szembe, akkor, amikor napom forduló után a Vasas a harmadik, a Csepel pedig a negyedik helyen van. A következő mérközés résztvevői közül az újonc Haladás a második, míg a nagycsapatnak számító Gamma a tizedik helyen van. A Ferencváros és a Kispes egymás mellett áll a 12. illetve 13. helyen és így tovább.

A magyar bajnokság kiegyensúlyozott voltát bi-

Rádiójavitást vagy átalakítást

csak specialistanál végezzessen

LABORATOR SPECIAL

pt. REPERAT de RAD.O, Arad,
V. Goldis 5.

zonyítja, hogy mostanában éppen a szürke forduló hozza a legtöbb meglepetést, nem lehetetlen, hogy ez így lesz ma is és az eredmények sok minden számítását keszszül huznak.

Timisoara-temesvári labdarugók vendégszereplése Ardon. A Timisoara-temesvári CFR football csapata vasárnap délután 3 órákor az aradi Gloria-pályán a vendéglátó csapattal mérközik meg. A mérközést megelőzőleg a két egyesület olboy-játékosai játszanak.

Sport hírek mindenfelől

A Zágrábban vereséget szenvedett szlovák labdarugó válogatot; Pozsony válogatot néven Varasdon szerepelt és az ottani együttest 3:1 (0:0) arányban legyőzte.

A szeptember 23-24-25-én Budapesten eldöntésre kerülő magyar-német-olasz ökölvívó hármesviadal magyar válogatotjelöltjei Sófokon készülnek a nagy összecsapásra.

A török uszobajnoságokon a 200 m-es gyorsuszásban Ibrahim 2:22.6, 1500 m-en Mahmud 22:26.6, 100 m-es hátsuszásban Kemál 1:25.3 idővel győzött.

Kolozsvárott tartották az ottani MAV és a Szolnoki MAV vasutas bajnoki mérközést, amely meglepetésre 3:3 (3:2) arányban döntetlenül végződött.

Németországban ma 21 körzetben mintegy 100 első-csoportbeli bajnoki labdarugó mérközést játszanak. Ezenkívül Berlinben az NSTG Falkenau—Blau-Weiss Tschammer-kupa mérközés is eldöntésre kerül.

A külföldi sportesemények egyik kiemelkedő találkozója a milánói magyar-olasz uszóviadal és vízilabdamerközés. Amennyiben itt is a magyarok győznek, úgy ez évben valamennyi mérközésüket megnyerték.

Budapest amatőr válogatot csapata Topolyán vendégszerepelt és nagy sikert arató játék után 4:1 (1:0) arányban győzött Kiss II (2) és Hidegkuti (2) góljaival.

Berlinben a Zágráb—Berlin teniszi viadal első napján a zágrábiak vezetnek 2:0 arányban. Pallada 5:7, 6:3, 6:1, 6:0 arányban legyőzte Göpfert, míg Mitics 6:2, 7:5, 6:3 arányban Kochot.

Jansson a 400 m-es melluszásban 6:27.5 idővel új svéd csúcseredményt állított fel.

Wuppertalban nagyszabású atlétikai viadalt tartanak, amelyen Osendarppal az élen részt vesz több kiváló holland atléta is. A németek közül többek között ott van Storch, Giesen, Wölke, Wagemanns és a hölgyek közül Christel Schulz, valamint Steinhauer.

Budapestten tartják a 8. olasz-magyar kerékpáros viadalt, amelyet valamennyi olimpiai számban rendeznek. A tavalyi budapesti találkozón a magyarok győztek.

A CS Charlottenburg negyven éves fennállása alkalmából nagyszabású sportünnepélyt rendez ma, amelynek atlétikai viadalán a 800 m-en Rudolf Harbig is rajthoz áll.

Október 18-án Milánóban nemzetközi marathoni versenyt rendeznek, amelyen előrelátólag az európai szárazföldi valamennyi számottevő hosszútávútvója résztvesz.

A svájci és német atlétikai szövetségnek a két ország közötti tízpróba versenyek megtartását határozták el.

Iskolai kabátokat, ruhákat
fest, tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalata, Arad,
Str. Bratianu 2-4 sz. (Vi orita-palota) Episco ul
bada 10 sz

Rádió

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 13

Bucuersti: 7.30 Katonai rádióposta. 7.55 Hírek, Hanglemezek. 9.30 Istentisztelet közvetítése. 12.55 Zenekari hangverseny. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 16.30 Munkásműsor. 19 Hanglemezek. 20 Hírek. 20.10 és 20.35 Hanglemezek. 20.45 Előadás. 21 Rádióhangjáték előadása. 22.15 Hírek sport, 22.20 Táncczene. 23 Könnyű tarka zene.

Radio Moldova: 9.30 Istentisztelet közvetítése. 13 Könnyű zene. 13.20 Hírek. 13.35 Román zene. 14 Jazz-band. 14.40 Orvosi tanácsok. 14.50 Ének. 18.30 Szórakoztató zene. 19 Spanyol zene. 19.15 Heti összefoglaló. 19.30 Tarka zene. 20 Előadás. 20.15 Hanglemezek. 20.40 Zongora és hegedűszonáta. 21 Hírek. 21.15 Énekhangverseny. 21.35 Táncczene.

Budapest I: 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 Ifjúsági műsor. 12.55 Felolvasás. 13.10 A rádiózenekar hangversenye. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 15 Felolvasás. 15.45 Cigányzene. 16.40 Felolvasás. 17 Hírek. 17.20 Táncczene. 17.55 Felolvasás. 18.15 Induló. 18.35 Heszédijáték. 19 Hírek. 19.20 Katonaest. 21.40 Hírek. 22.10 Sporthangképek. 22.40 Katonazene. 23 Idegennyelvű hírek. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Szalonötös hangversenye. 12.10 Szoborleplezés közvetítése. 15 Jazz-band. 18.05 Cigányzene. 18.40 Versek. 19 Kamarazene. 20 Hírek. 20.20 Hanglemezek.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 14

Bucuersti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.25 Katonai rádióposta. 12.55 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18.20 Katonai rádióposta. 19 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Szalonzenekar hangversenye. 22 Hírek sport, 22.20 Zongorajáték. 22.40 Énekhangverseny. 23 Hanglemezek.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.35 Hanglemezek. 14.30 Hangverseny. 18.30 Román dalok. 18.50 Hanglemezek. 19.15 Előadás. 19.30 Tarka zene. 20 Előadás. 20.15 Gyermekdalok. 20.30 Zenekari

kari hangverseny énekszámokkal. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Szalonzenekar hangversenye. 22 Hírek sport, 22.20 Zongorajáték. 22.40 Énekhangverseny. 23 Hanglemezek.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.35 Tarka zene. 14 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 18.30 Szimfonikus zene. 18.50 Hanglemezek. 19.15 Előadás. 19.30 Tarka német zene. 20 Előadás. 20.15 Dalok. 20.40 Zongorajáték. 21 Hírek. 21.15 Operarészlet.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.20 Operarészletek. 11.40 Felolvasás. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Zenekari hangverseny. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.15 Felolvasás. 16.45 Hírek. 17.20 Felolvasás. 17.35 Szórakoztató zene. 18 Vig csevegés. 18.25 Táncczene. 19 Hírek. 19.20 Magyar dalok. 19.55 Vidám csevegés. 20.10 Az operaház zenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Űzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Szórakoztató zene. 24 Hírek.

Budapest II műsort nem közvetít.

KEDD, SZEPTEMBER 15

Bucuersti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.25 Katonai rádióposta. 12.55 Román-német katonára. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Előadás. 18.20 Katonai rádióposta. 19 Hanglemezek. 19.15 Olaszország órája. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 és 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek sport, 22.20 A hangverseny folytatása. 23 Tarka könnyű zene.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.35 Hanglemezek. 14.30 Hangverseny. 18.30 Román dalok. 18.50 Hanglemezek. 19.15 Előadás. 19.30 Tarka zene. 20 Előadás. 20.15 Gyermekdalok. 20.30 Zenekari

Még a tél beállta előtt látogassa meg

Buzias fürdőt!

Fürdőidény okt. hó 1-ig

Biztos gyógyhatás: szívbaj, vérkeringési zavarok, nőbetelek, stb. eseteiben

Elsőrangú szállodák. — Kitűnő éttermek
Olcsó árak! Olcsó árak!

50

százalékos utazási kedvezmény a CFR vonalain

Fürdőigazgatóság Oficial Local de Cara și Turism.

hangverseny, közben 21 Hírek. 21.45 Román táncok. 22 Szórakoztató zene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Divattudósítás. 12.10 A rádiózenekar hangversenye. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Fuvósszene. 14.30 Hírek. 15.20 Felolvasás. 15.45 Csellójáték. 16.10 Gyermekeklóra. 16.45 Hírek. 17.20 Cigányzene. 18 Felolvasás. 18.30 Hanglemezek. 19 Hírek. 19.20 Finnország köszöntése. 19.45 Fuvósszene. 20.15 Felolvasás. 20.50 A Rádiózenekar hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Űzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.20 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II műsort nem közvetít.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 3, 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünnepnap d. e. 11-kor is

CAPITOL

Nagy zenés film!

Bécsi vér

Willy Fritsch, Maria Holst, Hans Moser, Theo Lingén.

31-es számú O. N. C. hiraó.

ITALIA

Egy nagyszerű film!

Egy lépés a haláltól

Anneliese Ehling, Leo Szlezak, Karl Radatz

31-es számú O. N. C. hiraó.

APOLLO

Átalakítások miatt szünet.

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségkétszerezéssel jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szög tizenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tizenöt szög harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerezés. Jelégés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Egyedülálló gyermektelen, esetleg nyugdíjas házvezetőnőt, aki jól főz, keresek vidékre, kéttagu csalárhoz. Jelentkezni Kovács üvegüzletben, Timisoara-Temesvár, IV., Dragalina-tér 10. szám. (2391)

Női konfekció munkára kézijányokat alkalmaznak. Krius, Arad, Regina Maria-körút 9. (3227)

Borbélysegédet, jó munkást, hadmentes, állandó munkára felvesz, Vida fodrász Színházépület, Arad. (3248)

Kiszolgáló kisasszonyok azonnalra felvételnek. Königstorfer cukrászda, Arad. (3249)

Perfekt szakácsnőt német nyelvtudással azonnalra belsőre keres a Braşov-brassói német főkönyv. Jelentkezni Eminescu-utca 15. (2809)

Perfekt retusornőt keres jó fizetéssel Foto Georgescu, Braşov-Brassó. 3795

Mindenes zsidó főzőnő október elsejére felvétetik. Arad, Bulv. Carol 14, ajtó 5, d. u. 1-4-ig és este 8 után. (3239)

Főzni tudó mindenest, aki a fejéhez is ért felvesz. Juhász, Arad, Abatorului 1 szám. (3243)

Sapkakészítő, hímző, kézimunkásnő, ugyanott egy mindenesleány felvétetik. Aiszter, Timisoara-Temesvár, I., Regina Maria-körút 10. szám. (2425)

Keresek jól főzni tudó szakácsnőt esetleg takarítást vállaló lányával együtt, Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3246)

Vidéki, kéttagu intelligens család keres azonnalra, 45 éven alóli, jól főző, megbízható, mosást és minden munkát vállaló asszonyt. Jóság mindenest, Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (2422)

Kőműves keresek azonnalra. Desideriu Friedrich, Timisoara-Temesvár, II., Coganiceanu-utca 8. (2426)

Állást keres

Vizsgázott csecsemő-gondozónő állást keres. Timisoara-Temesvár, II., Depunat-tér 7. szám, telefon 10-57. (2403)

Mosást, vasalást vállal, esetleg bejárónőnek mennék. Cim: Timisoara-Temesvár, Corbului-utca 20. szám, Matamulné. (2404)

Fényképészet minden ágában jártas segédny 17 évi gyakorlattal állást keres. Társulna, műterme vezetne, vagy venne át. Címeket „Gyakorlott munkások” jellegre a Timisoara-temesvári kiadóba kér. (3805)

Állást keres a szállászat, borászat, konyhakészítéssel, gyümölcsészet és mezőgazdaság minden ágában jártas, hadmentes szakember. Sötér János, Timisoara-Temesvár, III. Scrobiste-utca 23. szám. Ugyanott egy nagy háztelék eladó. (2428)

Órgylevelezést román és német nyelven vállalok. Ajánlatokat „Diplomás” jellegre Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (3216)

Egyedülálló keresztény urinő házvezetőnői állást keres. Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. A finom főzést is érti, uradalmi háztartásban hosszú évekig működött. Komoly, megbízható, vidékre is megy. Ajánlatokat a Timisoara-temesvári kiadóba kér „Házias” jellegre. (2397)

Lakás

November elsejére kétszobás, fürdőszobás lakást keresek Timisoara-Temesvárban, nem zónában, lehetőleg az Erzsébetvárosban. Ajánlatokat a Déli Hírlap szerkesztőségébe kérek írásban vagy délelőtt 9-12 óra között szóbelileg. Közvetítők ne fáradsanak. (5209)

Keresek keresztény házbán 1 szobás, fürdőszobás lakást, ugyszintén 2-3 szobás fürdőszobás lakást, azonnalra, vagy október 15-re. Címeket Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3199)

Neikalap modellek

és a al károk a legelőbban és leg zebb k v i e b e n „G. E. E.” neikalap zalonban Tim oara Temesvár III., I. Vlad mirescu- or 7, a Traian Hunyadi) hí nál

Magános, nyugdíjas urinő, keres ures szobákára magános nyugdíjas disztingvált urinőt, megártóben megosztotni. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3254)

Kiadó szép butorozott szoba fürdőszobahasznaálltal, egyedülálló csendes urinők, vagy dolgozó nőnek. Keresztény ház, zóna. A válaszokat kérem lehetőleg telefonszámmal, „I. kerület” jellegre. Timisoara-temesvári kiadóba. (2430)

2-3 szobás modern lakást Aradon, lehetőleg központi fűtéssel keresek. Választ: „Evi bért előre fizetem” jellegre a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (2420)

Üres szobát fürdőszobahasznaálltal keres jól fizető urjember. Timisoara-Temesvár, telefon 33-94, csak délelőtti. (2432)

Adás-vétel

Veszek egészséges házat 400.000 lelig, Baciu, Turche, vagy Cernatu-n. Erdéklődni Braşov-Brassó, Victoriagat 9. szám, ajtó 2. (3796)

A Tempo bizományi üzle: Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegetek, íróasztalok, varró- és írógépeket, hálószoza-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszák, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegetek, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogcédikáját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoara-ra. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Matracok, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágycak, szekrények, kombinált szekrények olesón, kasszák és irodaberendezések stb. olesón kaphatók Bliadariunál, Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegetek, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3788)

Házhely eladó bekerítve, gyümölcsfakkal, 222 négyzetméter. Cim Gieszer Károly, Ronat, Magdi-utca 3. szám. (2344)

Gőzgépet 30-50 HP. sürgősen megvételre keresek. Boariu Simion, Obreja Caransebes. (3132)

Eladó teljes asztalosműhelyberendezés, egy gyalupaddal, összes szerszámokkal és kézfűrő- vésőgép. Koch Jakab, Soca-Szőkefalva, jud. Târnava-Mică. (3801)

Ruhaszekrény, 150 cm. széles, jó állapotban, iratszekerénynek is megfelel, eladó. Timișoara-Temesvár, III., Muzicescu-utca 12. szám. Hunyadi. (2395)

Kukorica és napraforgó-morzsoló motorral együtt, sürgősen eladó. Konya, Giulivaz, Timiș-megye. (2408)

Veszek színházi és tábori látszóvet, valamint kisméretű fényképezőgépet. Biedermeier régiségke-eskedés, Timișoara-Temesvár, I., Mercy-utca 1. szám, telefon 11-77. (2406)

Megvételek kerések 18—30 HP-ig Dieselmotor. Cim: Mészáros Péter, moara Cujina, Severin-megye. (3808)

Két paplant kifogásalan állapotban megvételek kerések. Cimeket „Gyapjú” jellegre a Timișoara-temesvári kiadóba kérek. (5225)

Modern konyhabutort és gyermekágyat matracral és sod-onnyal megvételek kerések. Cimeket telefon 28-10, Timișoara-Temesvár kérek. (5224)

Külföldi hegyaljai bor jeterje 80 lei. Arad, Grigore Comsa (vol. Ioan Calvin) 34. szám. (3224)

Üzletben ben kapható:

Gyermekkekcskák
Vásárolók
Vásárolók és ajtók

BOZSÁK - MŰVEK

Timișoara-Temesvár II., Ut. C. U. 11

Étel szalonok, gyümölcsök 10—15 szék, nagy, szép, modern káptatók, jutányos áron. Trașnavia 10-11. Deva. (2414)

Traktort keresek megvétele. Stebel Ferenc, Izvin-Jezvin, u. p. Recas. (2413)

Szőrmeüzemek keleti mintájú ottoman, a meneti kácsi magas termetre, perzsaszönyegek, paplan, paplanlepedők eladók. Timișoara-Temesvár II., Iutu Maiorescu utca 18 szám. (2411)

Betegtolószékét, jó állapotban levőt keresek megvétele. Cimeket a Timișoara-temesvári kiadóba kérek. (5227)

Eladó 3-as számú Wertheim-kassza. Cim Arad, Episcopul Radu-utca 13. szám. (2412)

Modern ebédlő, modern uriszoba, képek, szönyegek és kristályok eladók. Telefon 13-84, Timișoara-Temesvár. (2410)

Eladó ház Marasesti utca 57. Bővebbet Bratianu utca 2. Várhol, Arad. (3250)

Eladó két különálló ház Arad, Dorobantilor 65. Bővebbet J. Calvin utca 25. (3253)

HALLÓ BRASOV-BRASSÓIAK!

Forduljanak bizalommal a most megnyitott **MAGAZIN GENERAL** céghez Brasov-Brassó, Diaconu Coresi utca (Kuhmart) 5, hol mindenki a legjutányosabban értékesítheti vagy bizományba szállja feleslegessé vált használati cikkeit és érték tárgyait: pat-fonokat, rádiókat, varrógépeket, szönyegeket, stb. Vétel! Eladás! Kéz-vertés! Hagyatékok, alkalmi vételek!

Kerések megvétele fűdőkádai kályhával. Kristof, Timișoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 2. szám. (2419)

Fő-tü öltöny eladó. Timișoara-Temesvár, I. Tache Ionescu-kö-ut. 20. szám. Megtekin hető naponta 2—3 óra között. (2429)

Egy sötétkék női kosztüm eladó. Arad, Oltuz utca 45. (3251)

Veszek antik bútorokat, hívásra vidékre megyek. Cimeket kérem leadni Arad, Eminescu-utca 3. Victoria virágüzletben. (3223)

Eladó keveset használt súlyszett nagy Singer-varrógép. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (3211)

Bér-villa
Arad legjobb villanegyedében öt modern lakással, orvos v. ügyvédnek különösen alkalmas.
eladó.
K zárólago megbízott: Bancu Tudoi, Arad, Gh. Ba Birta-utca 40

Szobabutor, világoszöld, recamiével és alig használt nagyobb rézüst ocsón eladók. Timișoara-Temesvár, IV., Mircea Vodă-utca 12. szám, I. em. 6. (5226)

Két meter magas nyitott könyvvállvány eladó. Arad, Lna Balasa 117. (3226)

szabo jokersan lévő trencof, sötétkék öltöny kabát, bőrhátitaska 7—8 éves fiúnak és egy szék, asztalnak is csukható, kicsik részére. Arad, Cornel Popescu 15. (3245)

Belvárosi fűszerüzlet kiadó, eladó, esetleg társulnék. Cim: Arad, Episcopul Radu 23 Forró Ferencné. (3238)

Kifogásalan állapotban féregmentes gyermekágy matracral eladó. Ciorogariu, Arad, Tribunal Axente 25. (3241)

Modern festett háló eladó. Arad-Gradiste, Razvan utca 7 szám. (3242)

Jókarban lévő fehér gyermekágy, matracral eladó. Arad, Catedralei-tér 5. ajtó 4. (3244)

Eladó egy komplett, modern konyha berendezés, egészen új, valamint 2500 d.p. kicsi, öreg cserép, ócska ajtók, ablakok és egy összecukható vaságy. Timișoara-Temesvár, III., Iris-utca 15. (2417)

Juhokat lehetőleg Merinot, megvétele, vagy részes tartásra keres Jakabffy, Herneacova, Timiș-megye, piasa Recas. (2421)

Különféle
Figyelem! Jegyezze meg új címetet, mert ha ruhája molyrágott, kiegert vagy elszakadt, azt speciális műtőmessel beszívetheti B. Kemény Klárinál, Timișoara-Temesvár, III., Porumbescu-utca 69. szám. (3773)

Diákleány vagy fiu a központban urisgalnál teljes ellátást nyerhet. Cim: Reclama, Arad, Eminescu-utca 8. szám. (5221)

Sürgősen keresek 2 gimnazista fiagnak német urházban teljes ellátást. Cimeket kérem a Reclama hirdetői-odába, Arad, Eminescu-utca 8. (3225)

Jómenő iparvállalat keres pénzes tőrsat az üzem kibővítéséhez. Irásbeli ajánlatokat „19” felige alatt a Timișoara-temesvári kiadó továbbít. (2400)

Gazdák!

Buza vetőmag csávázószer „Abavit Neu” raktára érkezett. Beszerzés: Seminteria Agricultorilor, Arad, Bul. Regele Ferdinand 41. Telefon: 14-63.
Timișoara-Temesvár, IV., Draga-lina-tér 4. Telefon: 34-70.

Máris megköthetheti őszi kosztümjét, puloverét vagy bébi-dolgait. Használt kötött holmitát átkötök. Daru Olga, Arad, Blanduziei-utca 12. Ugyanott mindennemű bérszövést vállalok. (3797)

Raktárnak, üzlet, vagy műhelynek megfelelő helyiség azonnal kiadó. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. szám. (3225)

Poloskajártást, parkettaszorolást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulv. Regina Maria 18. szám. Ház mesterné. (2423)

Különmeges raktárhelyiség butor raktározására, kedvező bérért igénybevehető. Cim: Avram Iancu-tér 22. Portásnál. (3221)

Népművészeti, felsőruha, fehérnemű, varró, szabászati, rajz, művirág, szövészet, kegyü, játék, aranyhímzés, örmunka, orsóscsipke, stb. tanfolyam kezdődik. Somoray Julia munkatartónő. Timișoara-Temesvár, IV., Bratianu-utca 12. szám, udvarban. (2415)

HATSZEKÉNY ÜGYNÖKSÉG
Arad, Car I. kört. 17 (v. 46.) Tel. 16.95.
ÁRAK EZREKBEIN!

Házak: 25.000: földéri üzletes 14.000: belv. jó lakáselosztással, cca 3% jöv. — 12.000: átárház, 6 tkv. tétel, cca 4.5% brutto. — 7000: belv. bérház komplexum. — 5.000: modern bérvilla. — 4.000: villa, negyedben, 13 lakás. — 3500: központban, üzletes sarokház. — 3100: színházhoz közel, modern, emeletes, közepnagy lakások. — 3000: II. ker. 5 lakás, fürdőszobák, 300 öj kert. — 3000: murespa. 2 lakásos villa. — 2500: közkórháznál 2x2, 5x1 szobás kompl lakás, nagy kert. — 2200: földterhes közp. modern 3 szobás, parketás, 2x2 szobas, compl, kettős telek, pince. — 2100: Saguna-nál 3 lakásos, fürdőszobakkal. — 2000: belv. félemeletes 3x2, 6x1 lakás, nagy kert, összközművek. — 1950: 5 szobás, szép és gyümölcsös kerttel. — 1800: belv., vendéglős. — 1700: állomásnál, 10 lakás. — 1500: főuton sarokház. — 1400: II. ker. 2x2, 1x1 szobás, telj. lakás, istállóval. — 1300: megállónál, tül. sarokház, 2 lakással. — 1000: állomásnál új tül. sarokház. — 800: pernevaj 3 szobás, új. — 750: 5 lakás, 360 öj kert. — 420: belv. 2 szobás. — 330: 3 lakásos, telekárban. — **FELDEK:** 16.000: timismegyei 300 k. h. La tanyával — 10.000: bánáti birtok, új épületek modern felsz. — 7400: Timisoara-oz közel 160 k. h. La. — 4000: aradmegyei 90 k. h. — 2500: Aradon, bejtelek 16 k. h. tanyával. — 1600: lugoji 96 k. h. szántó. **SZÖLŐK:** 4500: 11 k. h., 8 szoba, villa és felsz. — 2000: pulisi 4 k. h., ház, kolna és felszerelés.

Újra megnyit!
Aradon!
Augustin Ursoiu
vegyi festődjé és tisztítója,
Fülöp F.
elismert szakember vezetése alatt. Garantál a szinek tartósságáért és bármilyen munka telkiismeretes elvégzéséért. Hogy erről a nagyérdemű közönség meggyozódassék, 1942. október 1-ig 20% árengedmenyt nyújt.
Üzlet: Bratianu-utca 2/4, szemben a Liceul Industriai de Feh-e-vel.
Üzem: Numa Pompiliu-utca 77. Az állatvásártérnél.
A cég minden esetleges káreért felelősséget vállal!

Elveszett barna vadászkutya. Megtalálója jutalomosan részesül. Timișoara-Temesvár, V., Horia-utca 18. (2298)

Ha nem süt a takaréktűzhelye vagy sok tüzelőanyagot fogyaszt, szakemberrel kitalapaszkom. Lap utján házhoz megyek. Gál, Timișoara-Temesvár, III., Porumbescu-utca 19. (1416)

Koncskevicz József
sapkakészítő műhelyét a. zozsef-városba helyezte a.
Diáksapkák
nagy választékban — olcsó árak. Javítások jutányosan eszközöltenek. Előírások karszámok rendelés után.
Timișoara-Temesvár, IV., Ion Bratianu-utca 16. szám, az udvarban. — Kérem az új címre ügyehd! —

Oktatás
Magyar irodalomtörténetet, továbbá klasszikus és magyaros szavalást tanítok. N. M. Arad, Sava Raicu-utca 130. (3247)

Akkordeont és zongorát modern, gyors és könnyű módszerrel tanít külföldön végzett művész. Arad, Baritiu 29. (3240)

Tartós hullám
a legújabb módszer szerint olajjal főzve
WALTRICH
fodrász Timisoara
II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6 os villamos megállójánál ::

Szép akar lenni?
Használjon **KULKA-féle lilliomtejkrémet, lilliom-tejszappant és lilliom-pudert, három színben.** Kapható kizárólag:

Városi gyógyszerárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében
Timișoara I., Piața I. C. Bratianu

Hirdessen a
Déli Hírlapban!

